

February 2025 | FI

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PL
- PT
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

PÄÄKIRJOITUS

Pääkirjoitus

ETSK järjestää maaliskuussa dynaamisten tapahtumien sarjan, jossa tuodaan esiin nuorten ja kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä.

Sarjan avaa 16. kerran järjestettävä ”**Sinun Eurooppasi, sinun mielipiteesi**” -tapahtuma (YEYS). YEYS-tapahtuma kokoaa 13.–14. maaliskuuta 2025 yhteen lähes 100 osallistujaa nuorisojärjestöistä, kansallisista nuorisoneuvostoista ja yläkouluista sekä 37 opettajaa EU:n jäsenvaltioista, ehdokasmaista ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta. Ainutlaatuisessa tapahtumassa osallistujat pääsevät jakamaan näkemyksiänsä Euroopasta, jossa he haluavat elää.

Heidän suosituksiaan voitaisiin hyödyntää nuorisoa koskevissa keskusteluissa ETSK:n toista kertaa järjestettävällä kansalaisyhteiskuntaviikolla muutamaa päivää myöhemmin. Suositukset voitaisiin myös toimittaa EU:n toimielinten korkean tason edustajille.

Kansalaisyhteiskuntaviikko järjestettiin onnistuneesti ensimmäisen kerran vuonna 2024, ja se järjestetään nyt uudelleen 17.–21. maaliskuuta. Tänä vuonna keskitytään **sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja osallistumisen vahvistamiseen polarisoituneissa yhteiskunnissa**. Yhteiskunnallisia jakolinjoja on syventänyt entisestään sosiaalinen epävakaus, talouden laskusuhdanne ja laajalle levinnyt tyytymättömyys erityisesti niiden keskuudessa, jotka tuntevat ettei heitä kuulla ja että heidät on jätetty jälkeen.

Näiden kiireellisten huolenaiheiden ratkaisemiseksi **kansalaisyhteiskuntaviikko 2025** kokoaa yhteen monenlaisia kansalaisyhteiskunnan sidosryhmiä Euroopasta ja sen ulkopuolelta. Se tarjoaa ainutlaatuisen foorumin kriittisiin keskusteluihin, parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja yhteistyöhön sellaisten ratkaisujen kehittämiseksi, joilla edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja vahvistetaan demokraattista osallistumista.

Tänä vuonna asialistalla on kolme tärkeää aloitetta: **kansalaisyhteiskunnan eurooppalaiset organisaatiot** ja verkostot (ETSK:n yhteysryhmäpaneelit), keskustelu siitä, miten eurooppalainen kansalaisyhteiskuntastrategia voisi edistää yhteenkuuluvuutta, sekä **eurooppalaisen kansalaisaloitteen teemapäivä (ECI)** ja sen rooli polarisoitumisen torjunnassa. Lisäksi tapahtumassa järjestetään **kansalaisyhteiskuntapalkinnon jakoseremonia.** 15. kerran jaettavan kansalaisyhteiskuntapalkinnon teemana on eurooppalaisia yhteiskuntia koskevan haitallisen polarisoitumisen torjunta, ja seremoniassa palkitaan aiheeseen liittyviä

kansalaisyhteiskunnan huippualoitteita. Palkinnonsaajat ovat belgialainen kansalaisyhteiskunnan järjestö Diversity, ranskalainen Reporters of Hope ja slovakialainen Slovak Debate Association. Voittajien järjestys julkistetaan seremonian aikana!

Kansalaisyhteiskuntaviikko toimii ajankohtaisena foorumina, jossa järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajat ja kansalaiset voivat ilmaista mielipiteensä keskeisistä kysymyksistä, kuten ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvistä haasteista, elinkustannusten noususta, tuloerojen kasvusta tai eri puolilla maailmaa vuonna 2024 järjestettyjen vaalien tuloksista, jotka ovat kaikki osaltaan edistäneet polarisoitumiskehitystä.

Osallistujat ovat lämpimästi tervetulleita osallistumaan keskusteluihin, joiden avulla voimme saavuttaa todellisia muutoksia. Äänemme ovat tärkeitä, ja saamme ne kuuluviin kuin toimimme yhdessä ja ennakoivasti, valmiina edistämään yhtenäisempää ja osallistavampaa Eurooppaa. Ilmoittautuminen on alkanut! Ethän ohita tätä tilaisuutta!

Laurentiu Plosceanu

Viestinnästä vastaava varapuheenjohtaja

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

13.–14. maaliskuuta 2025

Sinun Eurooppasi, sinun mielipiteesi -tapahtuma 2025

17.–20. maaliskuuta 2025

Vuoden 2025 kansalaisyhteiskuntaviikko

18. maaliskuuta 2025

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen päivä 2025

26.–27. maaliskuuta 2025

ETSK:n täysistunto

Ennen 8. maaliskuuta vietettävää kansainvälistä naistenpäivää ja naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan (UNCSW) – tärkeimmän naisten oikeuksia edistävän maailmanlaajuisen elimen – 69. istuntoa ETSK:n jäsen Maria Nikolopoulou, lausunnon *ETSK:n panos EU:n painopisteisiin naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan (UNCSW) 69. istunnossa* esittelijä, kirjoittaa EU:n edistymisestä tasa-arvon saavuttamisessa. Vaikka monet tasa-arvon alalla saavutetut parannukset ansaitsevatkin tunnustusta, naisilla ei ole vielä läheskään samoja oikeuksia kuin miehillä. Monia puutteita on vielä korjattava ja monia taisteluja voitettava.

SUKUPUOLTEN TASA-ARVO: EU ON SAANUT AIKAAN PALJON, MUTTA SEN ON TEHTÄVÄ VIELÄ ENEMMÄN

Maria Nikolopoulou

Muutama päivä ennen kansainvälistä naistenpäivää ja naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan New Yorkissa pidettävää 69. istuntoa (UNCSW69) on hyvä hetki pohtia ja arvioida edistymistä sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa. Nyt on myös oikea hetki katsoa tulevaisuuteen ja pohjustaa tulevaa kehitystä.

Lainsäädäntökehyksen osalta voidaan havaita edistymistä, sillä yhä useammat naiset ovat aktiivisia työmarkkinoilla, ansaitsevat paremmin, saavuttavat korkeamman koulutustason, ovat poliittisesti edustettuina ja työskentelevät johtotehtävissä. Edistyminen on kuitenkin ollut hidasta, ja se vaihtelee jäsenvaltioittain.

Niin kauan kuin rakenteellinen eriarvoisuus, sukupuolistereotypiat ja naisten oikeuksien heikentäminen jatkuvat naiset pysyvät aliedustettuina julkisella sektorilla, politiikassa ja STEM-aineiden koulutuksessa, he joutuvat alttiiksi verkossa ja sen ulkopuolella tapahtuvalle väkivallalle eikä heillä ole mahdollisuuksia saada yrittäjyyteen tarvittavia resursseja ja pääomaa. Naiset kärsivät enemmän myös ajan ja rahan puutteesta, ja palkka- ja eläke-erojen umpeenkurominen vie liian monta vuotta.

Edistyminen tasa-arvon saavuttamisessa tapahtuu koulutuksen, rahoituksen ja sitoutumisen kautta. Tarvitaan resursseja, jotta voidaan parantaa oikeudenmukaisessa digitaalisessa ja vihreässä siirtymässä tarvittavia taitoja naisten osalta, rahoittaa kansallisia toimintasuunnitelmia naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja tarjota koulutusta kaikille väkivallan uhrien parissa työskenteleville työntekijöille.

On rahoitettava yrittäjyyshankkeita ja luotava kohtuuhintaisia, helposti saatavilla olevia ja laadukkaita lasten ja vanhusten hoitopalveluja, jotta palkattomasta hoitovelvollisuudesta naisille aiheutuva taakka voidaan poistaa heidän harteiltaan. Lisäksi tarvitaan vahvaa sitoutumista turvallisten tilojen luomiseen, naisten määrän lisäämiseen paikallisissa, kansallisissa ja EU:n parlamenteissa sekä sen varmistamiseen, että naiset voivat osallistua aktiivisesti väkivallattomiin konfliktinratkaisu- ja rauhanrakentamisprosesseihin, samalla kun näiden toimien yhteydessä edistetään sukupuolinäkökohdat huomioonottavia menetelmiä.

Myös kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan liittyvä laaja eurooppalainen strategia nopeuttaisi sukupuolten tasa-arvon aseman lujittamista keskeisenä osana politiikkojamme. Kestävän kehityksen tavoitteisiin on tartuttava kokonaisuutena eikä yksittäin.

EU on edistynyt sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa hyvin. Se ei kuitenkaan riitä niille miehille, naisille ja tytöille, jotka ponnistelevat EU:ssa todellisen sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi tulevaisuudessa. Meidän tehtävänämme kansalaisyhteiskunnan edustajina on lisätä painetta poliittisia päättäjiä kohtaan asioiden edistämiseksi nopeasti.

KYSYMYKSEN KOHTEENA...

Mario Draghin ja Enrico Lettan vuonna 2024 laatimat raportit ovat saaneet runsaasti huomiota EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. Niistä on tullut eräänlaisia etenemissuunnitelmia, jotka osoittavat, mihin suuntaan EU:ta tulisi ohjata elinkelpoisen tulevaisuuden turvaamiseksi. ETSK tuo lausunnossaan *EU:n sisämarkkinoiden toimintaa ja kilpailukykyä käsittelevien Enrico Lettan ja Mario Draghin raporttien arviointi* esiin kansalaisyhteiskunnan näkökulman raportteihin ja esittää suosituksia kiireellisiksi toimiksi. Pyysimme lausunnon kolmea esittelijää – Matteo Carlo Borsania, Giuseppe Guerinia ja Stefano Palmieria – kertomaan, mitkä raportteihin sisältyvät ehdotukset ovat heidän mielestään erityisen tärkeitä EU:n tulevan vaurauden kannalta.

LETTAN JA DRAGHIN RAPORTEISTA EI VOIDA POIMIA VAIN PARHAITA PALOJA

Matteo Carlo Borsani
ETSK:n työnantajat-ryhmä

ETSK suosittaa lausunnossaan ennen kaikkea ryhtymistä kiireellisiin toimiin Lettan ja Draghin raporteissa annettujen suositusten täytäntöönpanemiseksi. Tämä olisi mielestäni tehtävä kattavasti, sillä kahdesta raportista ei voida poimia vain parhaita paloja. Suositukset on pantava täytäntöön kokonaisuudessaan ilman että ehdotuksissa rajoituttaisiin ja huomio kiinnittyisi pelkkiin mukavuusalueisiin ja ilman että välteltäisiin kaikkein tärkeimpiä ja erimielisyyttä aiheuttavia kysymyksiä, kuten investointeja.

Draghin raportin ilmeisen tärkeä aihe on koko EU:n kilpailukyky, ja pidän hänen EU:n teollisuuspolitiikkaa koskevia suosituksiaan aivan keskeisinä. Erityisen tärkeä on hänen vaatimuksensa siitä, että tarvitaan

teollisuuspolitiikkaa, jonka avulla voidaan päästä eroon nykyisestä hajanaisesta toimintalinjasta. Meillä on tällä hetkellä 27 puutteellisesti koordinoitua kansallista teollisuuspolitiikkaa. Kattavat eurooppalaiset toimet olisivatkin ainoa keino varmistaa Yhdysvaltojen ja Kiinan viimeaikaisille teollisuuspolitiikoille ominaisten vero-, sääntely-, kauppa- ja tullitoimenpiteiden sekä taloudellisten kannustimien oikea tasapaino, josta olisi valtavasti hyötyä sisämarkkinoille.

Toimien toteuttaminen edellyttää kuitenkin samalla yrityksille aiheutuvan hallinnollisen taakan huomattavaa vähentämistä. Arvostankin erityisesti Lettan vaatimusta sisämarkkinoiden syventämisestä nopeasti ja kauaskantoisesti. Letta suosittaa etenkin hallinnollisen taakan keventämistä, hallintomenettelyjen yksinkertaistamista ja lisätoimia byrokratian vähentämiseksi erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) osalta. ETSK suhtautuu tältä osin lausunnossaan myönteisesti komission ehdotukseen keventää kaikkien yritysten raportointitaakkaa 25 prosentilla ja asettaa pk-yritysten osalta tavoitteeksi raportointitaakan keventäminen vähintään 50 prosentilla. Kehitettäessä edelleen Lettan suositusta luoda lainsäätäjien avuksi dynaaminen vaikutusten arvioinnin mekanismi ETSK haluaa ilmaista kannattavansa voimakkaasti ajatusta kilpailukykytarkastuksen tekemisestä lainsäädäntöprosessin aikana.

MEIDÄN ON TOIMITTAVA NOPEASTI, LAADUSTA KUITENKAAN TINKIMÄTTÄ

Giuseppe Guerini
ETSK:n ”kansalaisyhteiskunnan organisaatiot” -ryhmä

Euroopan komissio ja Eurooppa-neuvosto antoivat viime vuonna Mario Draghille ja Enrico Lettalle tehtäväksi laatia raportit EU:n kilpailukyvystä ja sisämarkkinoiden parantamisesta. Raporteissa esitetään Euroopan unionia varten kunnianhimoinen poliittinen toimintaohjelma, joka tarjoaa sekä etenemissuunnitelman että mittapuun, jonka perusteella toimielinten ja poliittisten päättäjien sitoutumista EU:n tulevaisuuden muovaamiseen ja kykyä siihen voidaan arvioida.

Raporttien avulla voidaan tarkastella, miten tehokkaasti toimielimet ja johtajat reagoivat nykypäivän monimutkaisiin haasteisiin.

Raportteja käsittelevä ETSK:n lausunto tarjoaa arvokkaan välineen uuden poliittisen jakson alkuvaiheen arviointiin. Esimerkkinä saavutuksista voidaan mainita kilpailukykykompassi, jonka Euroopan komissio esitteli 29. tammikuuta. Se sisältää useita ensisijaisia toimenpide-ehdotuksia, joita käsitellään myös lausunnossamme. Niitä ovat esimerkiksi kilpailukykyeron kurominen umpeen, sisämarkkinoiden toteuttaminen, sääntelyn yksinkertaistaminen ilman sen purkamista ja sen tunnustaminen, että kilpailukyky riippuu ihmisistä ja osaamisesta.

Kilpailukykyeron kaventamisen ohella myös konkreettisten toimien toteuttaminen on kuitenkin ollut puutteellista. Tähän mennessä komissio on esitellyt strategisia asiakirjoja, tiedonantoja ja sitoumuksia, mutta konkreettisia toimia saadaan odottaa vielä kuukausia. Kuten lausunnossamme tuotiin esiin, tämä viivyttely korostaa toimielinten ja jäsenvaltioiden tarvetta ryhtyä keskustelemaan myös EU:n

perussäännöistä ja nykyisten perussopimusten tarkoituksenmukaisuudesta pyrittäessä vastaamaan nykypäivän haasteisiin, sillä se edellyttää pikaisia toimia.

Nopea toiminta ei tarkoita sitä, että laadusta tingittäisiin. Euroopan komissio osoitti tämän vuonna 2020 toteuttamalla pikaisella aikataululla Next Generation EU -aloitteen. Sen olisi osoitettava samaa ketteryyttä myös nyt.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää monitahoista toimintatapaa. Sisämarkkinoiden nopea toteuttaminen on olennaisen tärkeää, mutta samalla on sitouduttava vahvasti ympäristökestävyyteen, taloudelliseen vaurauteen sekä sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen, sillä ne ovat keskeisiä kilpailukykyä edistäviä tekijöitä.

Tämä visio edellyttää hajanaisten kansallisten toimintalinjojen sijaan yhtenäistä teollisuuspolitiikkaa, jota tuetaan strategisilla vero- ja tullikannustimilla. Samaan aikaan on olennaisen tärkeää vähentää säännösten noudattamisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia paremman sääntelyn ja yksinkertaisemman hallinnon avulla, jotta voidaan edistää dynaamisempaa liiketoimintaympäristöä.

Energiasektorilla on erittäin tärkeää kuroa umpeen jäsenvaltioiden ja muiden globaalien talouksien väliset hintaerot. Tämä edellyttää suurempia investointeja uusiutuvaan energiaan, jolloin voidaan varmistaa kilpailukykyisemmät ja kestävämmät energiamarkkinat.

Tavoitteiden tueksi EU:n on myös luotava yhteinen politiikka eurooppalaisia julkishyödykkeitä varten, määriteltävä selkeästi strategiset painopisteensä ja vahvistettava maailmanlaajuista asemaansa.

ETSK aikoo jatkaa näiden toimien toteuttamisen seuraamista ja varmistaa, että eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan ääni kuullaan ja otetaan huomioon.

EU:N SÄÄDÖSTEN VERTAAMINEN YHDYSVALTOJEN TAI KIINAN SÄÄDÖKSIIN ON JO LÄHTÖKOHTAISESTI ONTUVAA

Stefano Palmieri

ETSK:n työntekijät-ryhmä

Enrico Lettan ja Mario Draghin raporttien välillä on huomattavaa päällekkäisyyttä, vaikka raporteissa tehdyt analyysit ja ehdotetut strategiat muutoin eroavat merkittävästi toisistaan.

Tarkastellaan esimerkiksi koheesiopolitiikkaa. Sillä on Lettan raportissa keskeinen rooli, sillä sen avulla voidaan varmistaa, että sisämarkkinoiden hyödyt jakautuvat kaikkien unionin kansalaisten ja alueiden kesken. Raportissa tuodaan myös esiin koheesiopolitiikan ja yleistä etua koskevien palvelujen välinen yhteys. Kyseiset palvelut ovat olennaisen tärkeitä, sillä ne takaavat, että eurooppalaiset voivat asua ja

työskennellä itse valitsemassaan paikassa. Draghin raportissa sitä vastoin annetaan vähemmän painoarvoa koheesiopolitiikalle sekä kilpailukyvyn sosiaalisille ja alueellisille ulottuvuuksille. Raportissa käsitellään EU:n kilpailukykyä ottamatta huomioon alueellisia eroja ja annetaan ymmärtää, että alueelliset ongelmat voidaan ratkaista pelkästään EU:n yleistä kilpailukykyä parantamalla. Raportissa tunnutaan unohtavan, että monien alueiden kohdalla heikko kilpailukyky ja alueen epäedullinen asema ovat saman kolikon kaksi puolta.

Molemmissa raporteissa todetaan, että unioni ei voi enää jatkaa entiseen malliin. Tämän päivän kriisien kiireellisyys ja monimutkaisuus edellyttävät merkittävää muutosta EU:n päätöksenteossa ja siten jopa perussopimuksiin tehtäviä muutoksia. Voimmeko todella keskustella laajentumisesta ilman että käsittelemme syvemmän poliittisen yhdentymisen tarvetta? Myös mittakaavaa on muutettava. Nykyinen monivuotinen rahoituskehys on riittämätön, sillä se on ankkuroitu hieman yli 1 prosenttiin EU:n BKTL:sta ja sitä rajoittaa ”oikeudenmukaista palautumaa” korostava vanhentunut ajattelutapa. Tarvitaan NextGenerationEU-mallin innoittamaa uutta toimintatapaa. Poikkeuksellisiin haasteisiin on vastattava rohkeilla ratkaisuilla, joista esimerkkinä voidaan mainita pandemian aikana liikkeeseen lasketut yhteiset turvalliset sijoitusvälineet.

Tulevassa vuosien 2028–2034 monivuotisessa rahoituskehyksessä testataan EU:n todelliset aikeet, sillä siinä asetetaan seuraavien seitsemän vuoden painopisteet. Meneillään olevien lukuisten kriisien valossa on kohtuullista odottaa avointa keskustelua EU:n kohtaamista haasteista, sen keskeisistä tavoitteista ja Euroopan yhteisen edun mukaisista hyödykkeistä, joita se aikoo tarjota kansalaisilleen.

Harkittaessa molemmissa raporteissa suositeltua sääntelyn uudistamista on tärkeää muistaa, että EU on maailman edistynein ”sosiaalinen markkinatalous”. Tiukat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristönormit ovat olennaisen tärkeitä tämän yhteiskuntamallin menestyksen kannalta eivätkä ne suinkaan muodosta sille esteitä. Näin ollen EU:n säädösten vertaaminen Yhdysvaltojen tai Kiinan säädöksiin on jo lähtökohtaisesti ontuvaa. Kaikessa EU:n sääntöjen yksinkertaistamisessa on aina pyrittävä suojelemaan työolot ja -ehdot, työntekijöiden turvallisuus, kuluttajien oikeudet, sosiaalinen ja taloudellinen yhteenkuuluvuus sekä kestävä kasvu.

EU:ssa on oivallettu, vaikkakin hieman jälkijunassa, että suuri markkina-alue ei enää riitä. EU:n on kehittyäkseen pyrittävä edistämään yhtenäisyyttä, myös syvempää poliittista yhdentymistä ja aidosti yhdennettyjä politiikkoja talouden, teollisuuden, kaupan, ulkoasioiden ja puolustuksen aloilla. Tulevat kuukaudet tulevat olemaan ratkaisevia Euroopan tulevaisuuden muovaamisen kannalta.

YLLÄTYSVIERAS

Kilpailukyky näyttää olevan tänä päivänä kuuma puheenaihe. Sääntelyn purkamista pidetään ihmeratkaisuna, joka auttaa nostamaan Euroopan globaalin talouden näyttämölle. Kilpailukykyä voidaan kuitenkin mitata monin eri tavoin, eikä siihen, mikä on liiallista sääntelyä, ole yleispätevää vastausta. Jos keskusteluja kilpailukyvystä ja sääntelyn purkamisesta ei käydä harkiten, vaarana on päätyä liian yksioikoisiin ja mustavalkoisiin argumentteihin, jotka voivat olla uhkana vakaalle talouspoliittiselle päätöksenteolle, toteaa yllätysvieraamme, CEPS:n (Centre for European

Policy Studies) toimitusjohtaja Karel Lannoo.

CEPS on yksi Euroopan johtavista riippumattomista ajatushautomoista, ja Karel Lannoo on sen pääjohtaja. Lannoon erikoisaloja ovat rahoitusalan sääntely, Euroopan talouden ohjausjärjestelmä ja sisämarkkina-asiat. Hänen tuoreimpia julkaisujaan ovat teos ”Europa begrijpen” ja työryhmän raportti finanssialan politiikasta von der Leyenin uudelle komissiolle, joiden lisäksi hän on kirjoittanut useita artikkeleita akateemisiin julkaisuihin ja katsauksiin. Lannoo osallistuu usein puhujana EU:n, kansallisten ja kansainvälisten instituutioiden kuulemisiin ja kansainvälisiin konferensseihin sekä toimeenpano-ohjelmiin. Hän ohjaa tutkimuksia, joita tehdään kansallisille hallituksille, monenvälisille järjestöille ja yksityisen sektorin toimijoille. Hänen kirjoituksiaan julkaistaan säännöllisesti tiedotusvälineissä. Lisäksi hän osallistuu yritysten ja säätiöiden johtokuntiin ja on jäsenenä neuvoa-antavissa toimikunnissa, muun muassa Alankomaiden rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisen (AFM) pääomamarkkinoiden valvontakomissiossa.

PAKKOMIELTEINEN KILPAILUKYVYN TAVOITTELU

Karel Lannoo

Nykyään on muodikasta kutsua Eurooppaa kilpailukyvyttömäksi ja vaatia laajamittaista sääntelyn purkamista EU:n tasolla. Se, missä määrin taloudellinen tilanne on ongelmallinen, riippuu kuitenkin kilpailukyvyn määritelmästä, käytetystä nimittäjästä, vertailukohdasta ja olosuhteista.

Lisäksi kilpailukyky rinnastetaan virheellisesti sääntelyn purkamiseen, ikään kuin mittava yksinkertaistamiskampanja tarjoaisi ratkaisun. Onkin tärkeää, että keskustelun parametrit on määritelty oikein, sillä muutoin keskustelu uhkaa luisua hallitsemattomaksi ja ruokkia euroskeptisiä asenteita.

Kilpailukyky poliittisena tavoitteena on tehnyt paluun, vaikkakaan se ei ole koskaan ollut kokonaan poissa. On tärkeää pitää mielessä aiemmat tapahtumat. Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi virallisesti Lissabonin strategian, jonka tavoitteena oli tehdä EU:sta ”maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietopohjainen talous, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta”. Jo Delorsin vuosina kilpailukyky kuului Euroopan komission huolenaiheisiin. Luin juuri Paul Krugmanin vuonna 1994 julkaiseman tunnetun artikkelin, jossa hän kutsui sitä ”vaaralliseksi pakkomielteeksi”. Delors oli tuolloin huolissaan Euroopan työttömyyden kasvusta, minkä taustalla oli kilpailu Yhdysvaltojen ja Japanin taholta, ja ehdotti ratkaisuksi ohjelmaa infrastruktuuriin ja huipputeknologiaan investoimiseksi. Olemme kuulleet tämän ennenkin.

Myös lainsäädännön yksinkertaistaminen on ollut tapetilla jo pitkään. Sisämarkkinoiden lainsäädännön yksinkertaistaminen (SLIM) aloitettiin jo vuonna 1996, jolloin EU:ssa oli 15 jäsenvaltiota. Komissaari Charles McCreevy (2004–2009) kannatti vuosina 2005–2006 ”taukoja” sääntelyyn, kunnes iski rahoituskriisi. Varapuheenjohtaja Frans Timmermansin tehtäväksi taas annettiin kiristää sääntelyä Junckerin komission kaudella. Vaikka näissä suunnitelmissa ei sinänsä ollutkaan mitään vikaa, oireiden hoitamisen sijaan olisi

parempi puuttua monimutkaisen sääntelyn perimmäisiin syihin eli päätöksentekoprosessiin ja lainsäädännön puutteelliseen täytäntöönpanoon. Mutta 27 jäsenvaltion unionissa se on helpommin sanottu kuin tehty.

Kilpailukyvyssä on ainakin Draghin raportin määritelmän mukaan kyse enemmänkin tuottavuudesta ja BKT:n kasvusta. Tulokset voivatkin vaihdella merkittävästi nimittäjästä riippuen. Kilpailukykyä voidaan kuitenkin mitata myös muilla tavoilla. Voitaisiin esimerkiksi tarkastella sisäistä ja ulkoista kilpailukykyä. Sisäisesti EU vaikuttaa heikolta, ja sen tuottavuus on alemmalla tasolla Yhdysvaltoihin verrattuna. Ulkoisesti EU:lla on kuitenkin kauppa- ja vaihtotaseen ylijäämää, kun taas Yhdysvalloilla on valtava kauppa- ja vaihtotaseen alijäämä, joka ei kuitenkaan vaikuta olevan ongelma (paitsi presidentti Trumpille).

EU:lla on myös paljon parempi julkisen talouden rahoitusasema kuin Yhdysvalloilla tai jopa Japanilla. Tarkkaa vertailua Kiinaan on vaikea tehdä puutteellisten tietojen vuoksi. EU:n julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2024 noin 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun se oli Yhdysvalloissa lähes kaksinkertainen (6,4 prosenttia). Yhdysvallat voi rahoittaa tätä kansainvälisillä markkinoilla dollarin maailmanlaajuisen aseman vuoksi, mutta EU:n ja Yhdysvaltojen keskipitkän aikavälin korot poikkeavat toisistaan, mikä herättää markkinoilla huolta Yhdysvaltojen taloudesta. Tällä hetkellä Yhdysvaltain dollarin kuuden kuukauden markkinaluoton korko on 4,8 prosenttia, kun se on euroalueella 2,5 prosenttia (euribor).

Lisäksi energian hinnat ovat olleet EU:ssa paljon korkeammat kuin Yhdysvalloissa vuoden 2021 puolivälistä lähtien, jolloin Putin alkoi manipuloida hintoja, mikä on kilpailukykyongelma valmistusteollisuudelle ja erityisesti Saksalle. Energiakustannukset ovat EU:ssa nykyään vähintään 50 prosenttia korkeammat kuin Yhdysvalloissa.

Energiapolitiikka on toinen hyvä esimerkki sääntelyä koskevaan keskusteluun: onko liiallinen sääntely ongelma? EU:lla on sisämarkkinat energianjakelua varten, mutta energiantuotanto on jäsenvaltioiden vastuulla. Tämä aiheuttaa ongelmia ylituotantomaissa, sillä se nostaa hintoja muiden maiden energiapulan vuoksi, kuten Ruotsin ja Saksan välillä tapahtuu.

Lisäksi digitaalialalla voitaisiin kysyä, onko parempi, jos sääntelyä ei ole lainkaan. Haluammeko Yhdysvaltojen tapaan sananvapautta ilman sisällön moderointia? Haluammeko oligopolistiset markkinat niin kuin meillä on nykyään?

Tämä lyhyt pohdinta osoittaa, että keskustelua kilpailukyvystä ja sääntelyn purkamisesta olisi käytävä äärimmäisen varovasti, jottei ajauduta mustavalkoiseen keskusteluun, joka voisi vaikuttaa kielteisesti vakaaseen talouspolitiiseen päätöksentekoon.

UUTISIA ETSK:STA

ETSK:n korkean tason keskustelu: tekoälyä tulee käyttää työntekijöiden hyväksi

ETSK:n järjestämässä korkean tason keskustelussa todettiin, että tekoälyn mullistaessa työpaikkoja on ratkaisevan tärkeää jatkaa ihmiskeskeisen tekoälyn edistämistä ja sellaisten politiikkojen kehittämistä, joissa sovitetaan tekoälyn vahva kehitys Euroopassa yhteen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja työntekijöiden oikeuksien kanssa.

ETSK kävi tammikuun täysistunnossaan keskustelun tekoälystä työpaikalla. Keskusteluun osallistuivat muun muassa ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke**, Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja **Roxana Mînzatu** ja Puolan perhe-, työ- ja sosiaaliministerin sijainen **Katarzyna Nowakowska**.

Oliver Röpke totesi avauspuheenvuorossaan: ”Tekoäly on aikamme mullistavimpia trendejä. Sen potentiaali on valtava, mutta se tuo myös mukanaan hyvin suuria haasteita. Tänään käytävä keskustelu alleviivaa jälleen sitä, miten tärkeää on kytkeä tekoälypolitiikka Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteisiin.”

Roxana Mînzatu sanoi: ”Kun ajatellaan tekoälyä ja erityisesti sen käyttöä työpaikoilla, pitäisi etsiä keinoja lisätä investointeja tutkimukseen ja innovointiin ja tehdä tekoälyn kehittämisestä eurooppalaisille yrityksille yksinkertaisempaa, jotta käyttöön saataisiin eurooppalaista teknologiaa, jota koulutetaan eurooppalaisella datalla eurooppalaiset arvot huomioon ottaen. Pitämällä kiinni sosiaalisia oikeuksia ja tasa-arvoa koskevista eurooppalaisista arvoista voimme huolehtia siitä, että eurooppalaisilla työntekijöillä on samat oikeudet, käytetäänpä tekoälyä tai ei – että heitä suojellaan ja että ihminen valvoo tekoälyn toimintaa.”

Katarzyna Nowakowska totesi, että tekoäly tarjoaa työelämässä valtavia mahdollisuuksia lisätä yritysten tuottavuutta ja kilpailukykyä, mutta pohti myös kysymyksiä sen mahdollisista vaikutuksista työpaikkoihin ja työllisyyteen, työterveyteen ja -turvallisuuteen, työoloihin ja työpaikkojen yleiseen laatuun sekä työmarkkinavuoropuhelun merkitystä.

Lausunnon *Tekoäly työntekijöiden puolella* hyväksyminen ja siihen liitetty vastalausunto

Täysistuntokeskustelun jälkeen ETSK hyväksyi oma-aloitteisen lausunnon *Tekoäly työntekijöiden puolella: tekoälyyn liittyvien mahdollisuuksien hyödyntäminen ja riskien vähentäminen työllisyys- ja työmarkkinapolitiikkojen yhteydessä*, jonka esittelijänä toimi **Franca Salis-Madinier**. Lausunto hyväksyttiin äänin 142 puolesta ja 103 vastaan 14:n pidättyessä äänestämästä. ETSK:n työnantajat-ryhmä ei kannattanut sitä ja esitti vastalausunnon.

ETSK korostaa lausunnossa, että työmarkkinavuoropuhelulla ja työntekijöiden osallistumisella on ratkaiseva merkitys pyrittäessä vaalimaan työntekijöiden perusoikeuksia ja edistämään luotettavaa tekoälyä työelämässä. Lausunnossa todetaan myös, että työelämään liittyvien työntekijöiden oikeuksien suojelun puutteita olisi korjattava nykyisten sääntöjen puitteissa ja että samalla tulee varmistaa, että ihmiset hallitsevat jatkossakin kaikkea ihmisen ja koneen välistä vuorovaikutusta.

Työnantajat-ryhmän vastalausunto liitettiin lausuntoon. Ryhmän jäsenten mukaan EU:lla on jo tarvittavat välineet tekoälyn nopeaan kehitykseen mukaan lähtemiseksi ja nykyisen oikeudellisen kehyksen avulla voidaan varmistaa tekoälyn sujuva käyttöönotto. (lm)

Nuoret ovat EU:n ja Välimeren alueen maiden kumppanuuden keskeisiä toimijoita

Välimeren alueen nuoret on otettava mukaan politiikanteon kaikkiin vaiheisiin päätösten tekemisestä aina täytäntöönpanoon saakka. He vaikuttavat politiikan lisäksi myös alueen elämään, kuten Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa (ETSK) käydyssä keskustelussa korostettiin.

ETSK:n tammikuun täysistunnossa käyty keskustelu liittyi aihetta ”Nuorten osallistuminen työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja kansalaisvuoropuheluun Välimeren alueella” käsittelevän lausunnon hyväksymiseen. Kyse on ensimmäisestä ETSK:n lausunnosta, jossa on otettu Välimeren alueen nuorten edustajien näkemykset huomioon. Lausunnon laadintaan osallistui kahdeksan nuorten edustajaa.

Välimeren alueesta vastaava komission jäsen **Dubravka Šuica** korosti keskustelussa nuorten merkitystä alueen hyvinvoinnille, vakaudelle ja kestokyvylle: ”Välimeren alueen tulevaisuus on alueen nuorten käsissä. Jos haluamme rakentaa yhteistä ja kestävää tulevaisuutta, meidän on oltava suoraan yhteydessä nuoriin sukupolviin ja huolehdittava siitä, että heidän näkemyksensä antavat politiikallemme ja painopisteillemme suuntaa. Investoimalla koulutukseen, työpaikkoihin ja kasvuun muovaamme yhdessä uutta Välimeren alueen sopimusta.”

ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke** antoi tukensa Dubravka Šuican esittämälle uudelle sopimukselle, joka koskee investointeja, kestävyyttä ja muuttoliikettä, ja lisäsi, että kansalaisyhteiskunta on otettava aktiivisesti mukaan sopimuksen suunnitteluun. ”Nuorten osallistuminen on olennaisen tärkeää alueen tulevaisuuden kannalta, ja ETSK on sitoutunut varmistamaan, että heidän äänellään on vaikutusta politiikkaan ja päätöksentekoon. Pyrimme yhdessä Välimeren unionin ja Anna Lindh -säätiön kanssa rakentamaan rauhallista ja hyvinvoivaa Välimeren aluetta.”

Anna Lindh -säätiön puheenjohtaja **Rym Ali** korosti nuorten edustajien antaneen komitean lausuntoon merkittävän panoksen ja totesi, että yhteistyö nuorten kanssa on paitsi tärkeää myös kiireesti tarpeen ja hedelmällistä. ”Pelissä on valtavan paljon. Nuoret on otettava mukaan ja heille on tarjottava mahdollisuuksia tasavertaiseen osallistumiseen, muuten emme löydä ratkaisuja tulevaisuutta varten. Heillä on oltava paikka keskusteluissa”, Ali totesi.

Lausunnon laadintaan osallistunut nuorten edustaja ja Unescon käynnistämän, kestävän kehityksen tavoitteeseen 4 keskittyvän nuoriso- ja opiskelijaverkoston neuvonantaja **Eliane El Haber** kannatti ETSK:n aloitetta ottaa toimintaan aktiivisesti mukaan koulutus- ja kulttuuritaustaltaan erilaisia ja eri sukupuolia edustavia nuoria erilaisilta alueilta.

ETSK ja ILO yhdistivät korkean tason konferenssissa voimansa oikeudenmukaisen ja osallistavan tekoälyvetoisen tulevaisuuden puolesta

Tekoäly muuttaa työelämää ennennäkemättömällä vauhdilla ja tuo sekä mahdollisuuksia että haasteita työntekijöille, yrityksille ja päätöksentekijöille. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) ja Kansainvälinen työjärjestö (ILO) järjestivät 3. helmikuuta yhteisen korkean tason konferenssin aiheesta ”Sosiaalinen oikeudenmukaisuus digiaikana – tekoälyn vaikutukset työhön ja yhteiskuntaan”.

Tässä korkean tason konferenssissa merkittävät johtajat, mm. useiden EU-maiden työministerit, keskustelivat strategioista tekoälyn potentiaalin hyödyntämiseksi ja tarkastelivat riskejä, joita tekoälystä aiheutuu työntekijöiden oikeuksille ja työmarkkinoille. Tapahtuma vahvisti merkittävästi maailmanlaajuista liittoumaa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta, ja siellä korostettiin, että tekoälyn hallinnointiin tarvitaan koordinoitu lähestymistapa sekä Euroopan että maailmanlaajuisella tasolla. Konferenssin järjestivät ETSK:n ”työllisyys, sosiaaliasiat ja kansalaisuus -jaosto ja ILO.

Kehotus eettiseen ja osallistavaan tekoälyn kehittämiseen

ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke** korosti konferenssia avatessaan, että tekoälyn suhteen tarvitaan kiireellisesti ihmiskeskeistä lähestymistapaa, ja totesi seuraavaa: *”Tekoäly muokkaa jo yhteiskuntiamme ja työmarkkinoitamme ja tuo mukanaan sekä mahdollisuuksia että haasteita. ETSK ja sen kumppaniorganisaatiot ovat sitoutuneet varmistamaan, että tekoäly toimii sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistäjänä ja auttaa vahvistamaan työntekijöiden oikeuksia, lisäämään osallisuutta ja ehkäisemään uutta eriarvoisuutta. Oikeudenmukainen ja ihmiskeskeinen tekoälytulevaisuus edellyttää yhteisiä toimia niin poliittisilta päättäjiltä kuin työmarkkinaosapuolilta ja kansalaisyhteiskunnaltakin, jotta saadaan varmistettua, että teknologia toimii ihmisten hyväksi eikä heitä vastaan.”*

ILO:n pääjohtaja **Gilbert F. Houngbo** korosti ennakoivan politiikan merkitystä niiden häiritsevien vaikutusten lieventämisessä, joita tekoälyllä voi olla työpaikkoihin ja työympäristöihin: *”Meidän on varmistettava, että tekoäly muokataan sellaiseksi, että se on omiaan edistämään sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Tämä tarkoittaa useita toimia: työntekijöitä on tuettava mm. taitojen hankkimisessa ja sosiaalisen suojelun avulla, tekoälyteknologian saatavuutta on parannettava kaikenkokoisten yritysten kannalta ympäri maailman, jotta ne voivat parantaa tuottavuuttaan, ja lisäksi on huolehdittava siitä, että kun tekoäly otetaan työpaikoilla käyttöön, suojellaan työntekijöiden oikeuksia ja edistetään työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua digitaalisen siirtymän yhteydessä.”*

Korkean tason puhujat jakoivat kahden paneelikeskustelun aikana näkemyksiään siitä, mitä haasteita ja mahdollisuuksia tekoälyn hyödyntämiseen liittyy, kun sen avulla pyritään edistämään ihmisarvoista työtä, osallistavia työmarkkinoita ja sukupuolten tasa-arvoa tulevina vuosina. Panelisteihin kuuluivat muun muassa EU-maiden työministerit **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk** (Puola), **Yolanda Díaz** (Espanja), **Níki Keraméos** (Kreikka) ja **Maria do Rosário Palma Ramalho** (Portugali) sekä Ranskan hallituksen edustaja ILO:ssa ja G7- ja G20-ryhmissä, **Anousheh Karvar**.

Käydyissä keskusteluissa korostettiin, että vaikka tekoälyn käyttöönottoon liittyy riskejä, uutta teknologiaa vastaan ei tarvitse taistella. Sitä vastoin on olennaisen tärkeää keskittyä työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun ja ottaa työntekijät mukaan tekoälyn käyttöönottoon sekä kiinnittää erityistä huomiota uudelleen- ja täydennyskoulutukseen. Tekoälyn asianmukainen ja hallittu käyttöönotto ja sääntely auttavat välttämään vakavia häiriöitä ja mahdollistavat sen, että tekoälyteknologian avulla voidaan vähentää toistuvia tehtäviä ilman, että se välttämättä johtaa laajamittaisiin irtisanomisiin.(lm)

Sähkömarkkinat: ETSK ehdottaa sähkömarkkinavälinettä, jotta voidaan turvautua tarvittaessa sääntelyyn ja mahdollisuuksien mukaan yksityistämiseen

Sähkömarkkinat on uudistettava siten, että pyritään muuhunkin kuin vain vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteiden saavuttamiseen. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea pitää erittäin tärkeänä, että turvataan toimitusvarmuus, vakaat ja kohtuulliset hinnat sekä oikeus energiaan haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien suojelemiseksi.

Tammikuussa annetussa **Jan Dirxin** ja **Thomas Kattnigin** laatimassa lausunnossa *Sähköntoimitusten ja sähkön hinnoittelun tulevaisuus EU:ssa* ETSK kannattaa mallia, jossa turvaudutaan tarvittaessa julkiseen sääntelyyn ja mahdollisuuksien mukaan yksityiseen yrittäjyyteen, ja suosittaa sähkömarkkinavälineen käyttöön ottamista.

Sähkömarkkinaväline voisi olla julkisen vallan perustama yritys, joka toimisi markkinatakaajana sähkömarkkinoilla, jolloin voitaisiin saavuttaa ilmastoneutraalius, toimitusvarmuus sekä vakaat ja kohtuulliset hinnat.

Komitean mukaan sähkömarkkinoilla tarvittavat muutokset olisi toteutettava kolmessa vaiheessa:

- Vaihe 1 – nykyhetkestä vuoteen 2030

  Sähkömarkkinavälineen valikoimaa laajennetaan halutulla (hiilidioksidista vapaan) sähköntuotannon yhdistelmällä. Tämän vaiheen aikana sähkökauppaa käydään vuorokausikauppana, mutta sähkömarkkinavälineen vaikutus markkinoilla kasvaa.

- Vaihe 2 – vuodesta 2030 vuoteen 2040

  Sähkömarkkinaväline saavuttaa markkinatakaajan asemansa ja hallitsee asianmukaista osuutta markkinoiden tarjontapuolesta toimitussopimuksin. Vuorokausikauppaa mukautetaan vastaavasti.

- Vaihe 3 – vuodesta 2040 vuoteen 2050

  Sähkömarkkinaväline optimoi sähkön tarjontapuolen varmistaakseen vuodesta 2050 eteenpäin sähkön kestävän, pitkäaikaisen toimittamisen ilmastoneutraalisti ja vakaalla ja ennakoitavissa olevalla hintatasolla. (mp)

EU:n on uudistettava arktisen alueen strategiaansa, jotta se voi puolustaa omia etujaan

EU:n oikeutettuja etuja Euroopan arktisella alueella voidaan parhaiten puolustaa yhdessä sellaisella arktista aluetta koskevalla EU:n strategialla, jolla vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan osallistumista kaikkiin aluetta koskeviin päätöksiin. Myös tiivis yhteistyö Grönlannin kanssa on ratkaisevan tärkeää arktisen alueen kestävien investointien, vaurauden ja selviytymiskyvyn varmistamiseksi.

ETSK hyväksyi tammikuun täysistunnossaan oma-aloitteisen lausunnon ”Arktista aluetta koskevan eurooppalaisen strategian kehittäminen vuorovaikutuksessa kansalaisyhteiskunnan kanssa”. Lausunnossa korostetaan arktisen alueen merkitystä Euroopan strategisen riippumattomuuden, selviytymiskyvyn ja kilpailukyvyn kannalta.

Lausunnon esittelijä, ETSK:n jäsen **Anders Ladefoged** totesi: ”Komitea esittää uudessa lausunnossaan EU:n arktisesta politiikasta kansalaisyhteiskunnan näkemyksen siitä, millä tavoin EU voisi kehittää arktista aluetta koskevia toimintalinjojaan, jotta yhtäältä huolehdittaisiin unionin omista eduista ja toisaalta autettaisiin turvaamaan alueen selviytymiskyky ja vauraus paikallisten asukkaiden hyväksi.”

ETSK kannattaa myös arktisen alueen alkuperäiskansojen edustajien kattavaa kuulemista ja kannustaa tekemään laajaa yhteistyötä heidän kanssaan. Yhteisesittelijänä toiminut ETSK:n jäsen **Christian Moos** sanoi: ”Euroopan arktisten maiden etuja voidaan parhaiten puolustaa yhdessä, tekemällä yhteistyötä EU:n

pohjoisten jäsenvaltioiden kesken ja arktista aluetta koskevan eurooppalaisen strategian puitteissa. Strategiassa on turvattava kansalaisyhteiskunnan osallistumismahdollisuudet sekä paikallis- ja alkuperäisyhteisöjen oikeudet.”

Grönlannilla, jota lausunnossa niin ikään käsitellään, ja arktisen alueen EU:hun kuuluvalla osalla on alueen nopean muutoksen yhteydessä samanlaisia haasteita ja mahdollisuuksia.

Yhteisesittelijä Moos totesi Grönlannista: ”Tehostettu eurooppalainen yhteistyö, jossa myös Grönlanti on mukana, on ratkaisevan tärkeää Euroopan arktisen alueen kestävien investointien, vaurauden ja selviytymiskyvyn varmistamiseksi.”

Grönlantilaisten keskeisiin tavoitteisiin kuuluu kansakunnan itsemääräämisoikeuden vahvistaminen iskulauseella ”ei mitään meitä koskevaa ilman meitä”. EU nähdään joka tapauksessa läheisenä liittolaisena, jolla on samat perusarvot, kuten ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu. (at)

Euroopan on panostettava kilpailukykyyn ja yhdentymiseen pysyäkseen vauhdissa

EU:n on panostettava enemmän kilpailupolitiikkaan, jotta se voisi parantaa maailmanlaajuista kilpailukykyään, tehostaa tuottavuuttaan ja varmistaa, että sisämarkkinat ovat edelleen taloudellisen menestyksen tukipilari.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) hyväksyi tammikuun täysistunnossaan lausunnon aiheesta Kilpailupolitiikka EU:n kilpailukyvyn ytimessä. Lausunnossa vaaditaan kansallisten talouksien syvempää yhdentämistä ja järkeviä valtiontukistrategioita, jotta Euroopan taloudellinen potentiaali saataisiin käyttöön ja pystyttäisiin vastaamaan suuriin globaaleihin haasteisiin, kuten digitalisaatioon, ilmastonmuutokseen ja kriisinkestävyyteen.

ETSK painotti, että kilpailupolitiikalla on keskeinen merkitys innovoinnin, kestävän kehityksen ja talouskasvun edistämisessä. ”Kilpailun ja kilpailukyvyn välillä ei ole ristiriitaa”, totesi esittelijä Isabel Yglesias. ”Kilpailupolitiikka voi tehokkaiden menettelyiden, joustavien välineiden ja riittävien resurssien avulla lisätä EU:n yritysten ja kansalaisten vaurautta.”

EU on jo antanut uusia kilpailusääntöjä, kuten **digimarkkinasäädöksen** ja **ulkomaisia tukia koskevan asetuksen**, joilla pyritään korjaamaan markkinoiden vääristymiä ja parantamaan unionin maailmanlaajuista asemaa. ETSK kehottaa kuitenkin toteuttamaan lisätoimia, joilla uudistetaan yrityskeskittymien arviointia ja varmistetaan innovaatiovetoisten keskittymien tehokas valvonta, vaikka ne jäisivät EU:n nykyisten raja-arvojen alle.

Lausunnossa korostetaan valtiontuen keskeistä roolia vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemisessa. Huonosti koordinoidut tuet saattavat kuitenkin heikentää tuottavuutta ja kasvua. Tutkimukset osoittavat,

että koordinoinnin parantaminen EU:ssa voisi lisätä tuottavuutta yli 30 prosenttia. ETSK suosittaa tukien yhdenmukaistamista kaikissa jäsenvaltioissa eurooppalaisten arvoketjujen tukemiseksi ja tehottomuuteen puuttumiseksi.

Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet (IPCEI) ja ehdotettu **Euroopan kilpailukykyrahasto** olisi suunniteltava yleiseurooppalaisesta näkökulmasta, jotta ne tukisivat laajamittaista teollista innovointia. Välineillä on varmistettava, että hyödyt jakautuvat oikeudenmukaisesti kaikkialle unioniin, ja edistettävä kestävää kehitystä ja kriisinkestävyyttä.

Jotta EU pääsisi maailmanlaajuiseen johtoasemaan, ETSK pitää tarpeellisena

- tiivimpää yhdentymistä väärin kohdennettujen tukien vähentämiseksi ja tuottavuuden lisäämiseksi
- vahvempia sääntöjä, joilla eurooppalaista innovointia suojellaan ulkomaisten hankintojen yhteydessä
- yksinkertaisempia ja nopeampia kilpailu- ja valtiontukimenettelyjä toiminnan tehostamiseksi
- tasapainoista yrityskeskittymäpolitiikkaa, jolla tuetaan innovointia, kestävää kehitystä ja infrastruktuuri-investointeja. (ll)

ETSK kehottaa uudistamaan EU:n valtiontukisääntöjä yhteisötalouden toimijoiden tukemiseksi

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) on kehottanut muuttamaan Euroopan unionin valtiontukisääntöjä, jotta yhteisötalouden toimijoiden tarpeet voitaisiin tunnistaa ja ottaa paremmin huomioon, sillä kyseisillä toimijoilla on ratkaiseva rooli pyrittäessä vastaamaan yhteiskunnallisiin haasteisiin.

ETSK varoittaa tammikuun täysistunnossa hyväksytyssä lausunnossaan ***Miten tukea yhteisötalouden toimijoita valtiontukisääntöjen mukaisesti: pohdintoja Enrico Lettan raportissa esitettyjen ehdotusten pohjalta***, että nykyiset säännöt eivät tarjoa asianmukaista tukea yhteiskunnallisille yrityksille, jotka usein sijoittavat voittonsa takaisin yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävään toimintaan sen sijaan, että ne jakaisivat voitot sijoittajille.

”Haluamme lisätä ihmisten tietoisuutta siitä, mitä hyötyjä tehokkaat kilpailu- ja valtiontukisäännöt tuovat yhteiskunnallisille yrityksille ja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen koko järjestelmälle”, sanoo lausunnon esittelijä **Giuseppe Guerini.**

Yhteisötalouden toimijat, jotka voivat olla osuuskuntia, keskinäisiä yhtiöitä ja säätiöitä, työllistävät EU:ssa yli 11 miljoonaa ihmistä eli 6,3 prosenttia työssäkäyvästä väestöstä. Ne toimivat esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen, uusiutuvan energian ja köyhyyden torjunnan kaltaisilla aloilla. Monet yhteisötalouden toimijat kohtaavat kuitenkin antamastaan panoksesta huolimatta systeemisiä esteitä pitkäaikaisen sijoituspääoman turvaamisessa ja julkisissa hankintamenettelyissä, koska nykyisessä

sääntelykehyksessä ei useinkaan oteta huomioon niiden voittoa tavoittelematonta tai yhteisvastuullista luonnetta.

ETSK:n lausunnossa korostetaan muun muassa sitä, että viranomaiset hyödyntävät liian vähän olemassa olevia välineitä, kuten yleistä ryhmäpoikkeusasetusta ja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin myönnettävää tukea koskevaa oikeudellista kehystä.

Tästä syystä komitea kehottaa yksinkertaistamaan ja nykyaikaistamaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liian monimutkaisia ja vanhentuneita sääntöjä epäedullisessa asemassa olevien ja alentuneesti työkykyisten työntekijöiden työllistämisen tukemiseksi joidenkin sisämarkkinoita koskevan Lettan raportin suositusten mukaisesti.

ETSK suhtautuu myönteisesti vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän äskettäiseen mukauttamiseen 300 000 euroon tavanomaisella alalla ja 750 000 euroon yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavien toimijoiden osalta, mutta katsoo myös, että ryhmäpoikkeusasetuksen ja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviin palveluihin myönnettävää tukea koskevien erityismääräysten kaltaisten räätälöidympien välineiden avulla voitaisiin esimerkiksi terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen alalla toimivien yhteisötalouden toimijoiden tarpeisiin vastata paremmin. (II)

Konkreettisia uudistuksia ja päättäväisiä toimia häiriönsietokykyisen, kilpailukykyisen ja osallistavan talouden luomiseksi

Euroalueen täytyy ratkaista kiireellisiä haasteita, jos se haluaa pysyä maailmantason vertailukohtien, kuten Yhdysvaltojen, vauhdissa: niitä ovat työn alhainen tuottavuus, kilpailukyvyn heikkeneminen ja talouskasvun hidastuminen. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) vaatii pikaisesti koordinoitua strategiaa suuntauksen kääntämiseksi.

ETSK esittää euroalueen talouspolitiikasta 2025 antamassaan lausunnossa kasvusuunnitelman, joka perustuu sisämarkkinoiden syventämiseen, sääntelystä aiheutuvan byrokratian purkamiseen ja julkisen talouden kestävyyden varmistamiseen. Samaan aikaan huomioon on otettava mullistavat kehityssuunnat, kuten tekoäly, sekä ikääntyvän väestön aiheuttamat paineet.

Euroalueella on ratkaistavanaan covid-19-pandemian ja energiakriisin kaltaisten ulkoisten häiriöiden jälkeen suuria taloudellisia haasteita. Toteutetuista vakauttamistoimista huolimatta edelleen tarvitaan rohkeita uudistuksia, jotta pystytään puuttumaan muun muassa omien markkinoiden epävarmuuteen, väestörakenteen muutoksiin ja julkisen talouden paineiden kasvuun.

ETSK ehdottaa kolmivaiheista lähestymistapaa tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi: sisämarkkinoiden syventämistä, teollisuuspolitiikan koordinointia ja byrokratian vähentämistä. Julkisen talouden kestävyys on ratkaisevan tärkeää, ja se edellyttää tasapainoista kehystä, vahvempaa EU-tason yhteistyötä ja vielä hyödyntämättömien tulojen käyttöön ottamista. Heikkoutena ovat edelleen investoinnit:

tarvitaan enemmän riskipääomaa ja innovointia tukevaa politiikkaa.

On myös huolehdittava työmarkkinoiden häiriönsietokyvystä, ja se edellyttää joustavuutta, oikeudenmukaisia palkkoja, sosiaaliturvauudistuksia ja osaamisen kehittämistä tekoälyn avulla. ETSK painottaa EU:n ja jäsenvaltioiden jaettua vastuuta ja tarvetta parantaa poliittista koordinointia. Päättäväisten toimien ja strategisten investointien avulla euroalueesta voi tulla häiriöitä sietävä, kilpailukykyinen ja kestävä tulevaisuuden talousalue.

Euroopan edistyminen kestävän kehityksen tavoitteissa hidastuu ja samaan aikaan elintarvikejärjestelmien alalla tarvitaan kiireellisiä toimia

Euroopan edistyminen kohti kestävän kehityksen tavoitteita on hidastunut merkittävästi, mikä herättää huolta vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamisesta. YK:n Sustainable Development Solutions -verkoston (SDSN) julkaisemasta Euroopan kestävän kehityksen raportista 2025 (ESDR) käy ilmi, että edistyminen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa eteni vuosina 2020–2023 puolet hitaammin kuin edellisellä kaudella.

Vuosina 2016–2019 edistyttiin 1,9 prosenttiyksikköä, mutta seuraavina vuosina edistyminen jäi vain 0,8 prosenttiyksikköön. Hidastuminen johtuu kasvavista ekologisista, sosiaalisista ja geopoliittisista haasteista. Kestävän kehityksen tavoite 2 (ei nälkää) on edelleen suuri huolenaihe, sillä kaikkialla Euroopassa esiintyy yhä elintarviketurvaan ja kestävyyteen liittyviä ongelmia.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle (ETSK) tehdyssä erillisessä tutkimuksessa korostetaan tarvetta ruokavaliomuutoksiin kestävän maatalouden ja kansanterveyden tukemiseksi.

Asiantuntijat vaativat EU:n uudelta johdolta vahvempia toimintapolitiikkoja ja investointeja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisen vauhdittamiseksi. Maailmanlaajuista yhteistyötä ja rahoitusta pidetään ratkaisevan tärkeinä, ja Espanjassa kesäkuussa 2025 järjestettävän *neljännen kansainvälisen kehitysrahoituskonferenssin* odotetaan käsittelevän kestävyyttä tukevan rahoitustuen laajentamista.

SDSN:n varapuheenjohtaja ja raportin vastaava laatija **Guillaume Lafortune** varoittaa, että lisääntyvät geopoliittiset jännitteet vaikeuttavat kestävyyttä tukevia toimia, mutta hän on edelleen optimistinen.

”Maailma on yhä vaarallisempi, epävakaampi ja epävarmempi”, hän sanoi. ”Samaan aikaan ihmiset, erityisesti nuoret, haluavat kestävää kehitystä. Maailmantalouden koon ja käytettävissä olevien teknologioiden ansiosta maailmalla on mahdollisuus saavuttaa kestävä kehitys.”

”Kestäväpohjaiset elintarvikejärjestelmät ovat ratkaiseva tekijä kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Toimien vauhdittamiseksi tarvitaan kunnianhimoisempia mekanismeja, joilla turvataan maataloustuottajien, elintarvikkeiden pientuottajien ja elintarvikeketjun muiden sidosryhmien toimeentulo.

Meidän on kuitenkin puututtava myös epäoikeudenmukaiseen jakeluun ja varmistettava oikeudenmukainen siirtymä”, totesi ETSK:n "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -jaoston (NAT) puheenjohtaja **Peter Schmidt**, joka kehotti myös lisäämään kansalaisyhteiskunnan osallistamista.

Viiden vuoden kuluttua EU:lla on edessään kriittinen päätös: on joko toimittava päättäväisesti tai hyväksyttävä se mahdollisuus, ettei EU pysty täyttämään sitoutumistaan kestävään ja oikeudenmukaiseen tulevaisuuteen. (ks)

EU:n luomupalkinnot 2025 – Haku on käynnistynyt!

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) ilmoitti 11. helmikuuta neljännen EU:n luomupalkinnon haun käynnistymisestä. Hakuaika päättyy 27. huhtikuuta 2025.

Luomupalkinnoilla annetaan tunnustusta erinomaisesta työstä luomualan arvoketjussa seuraavissa luokissa: paras luomuviljelijä, paras luomukaupunki, paras luomualue, paras luomuelintarvikkeita jalostava pk-yritys, paras luomuelintarvikkeiden vähittäismyyjä ja paras luomuravintola tai muu luomuruokaan erikoistunut ravitsemispalvelujen tarjoaja. ETSK valvoo menettelyä erityisesti kolmessa palkintoluokassa:

- paras luomuelintarvikkeita jalostava pk-yritys
- paras luomuelintarvikkeiden vähittäismyyjä
- paras luomuravintola tai muu luomuruokaan erikoistunut ravitsemispalvelujen tarjoaja.

Voittajat julkistetaan EU:n luomupäivänä 25. syyskuuta 2025. Luomualan sidosryhmiä – muun muassa maataloustuottajia, jalostajia, vähittäismyyjiä ja viranomaisia – kannustetaan esittämään hakemuksensa.

Lisätietoa kelpoisuusehdoista ja hakemisesta löytyy Euroopan komission verkkosivustolta. Kysymyksiä ETSK:n hallinnoimista palkintoluokista voi lähettää osoitteeseen EUorganicawardsEESC@eesc.europa.eu.

Tällä aloitteella tuetaan EU:n luonnonmukaisen tuotannon kehittämistä koskevaa toimintasuunnitelmaa, joka on tarkoitettu edistämään luomutuotantoa ja lisäämään kuluttajien tietoisuutta. (ks)

Kansalaisyhteiskuntaviikko 2025 – osallistu keskusteluun!

Järjestyksessään toinen ETSK:n kansalaisyhteiskuntaviikko järjestetään 17.–20. maaliskuuta 2025. Tänä vuonna

tapahtumassa käsitellään erityisesti *yhteenkuuluvuuden ja osallistumisen vahvistamista polarisoituneissa yhteiskunnissa*. Varmista paikkasi täällä!

Vielä on aikaa ilmoittautua ETSK:n toista kertaa järjestettävälle kansalaisyhteiskuntaviikolle, jonka aikana Euroopan kansalaisyhteiskunnan edustajat, EU:n päätöksentekijät, asiantuntijat ja toimittajat kokoontuvat keskustelemaan yhdestä tämän hetken kiireellisimmistä haasteista eli siitä, miten yhteiskuntien polarisoitumista voidaan torjua.

Pandemian, ilmastonmuutoksen, elinkustannusten nousun ja tuloerojen kasvun kaltaiset päällekkäiset kriisit ovat johtaneet polarisoitumisen kasvuun EU:ssa ja sen ulkopuolella, mikä puolestaan on syventänyt sosiaalisia jakolinjoja, horjuttanut luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja heikentänyt yhteisöjen yhtenäisyyttä.

Tässä tilanteessa **kansalaisyhteiskuntaviikko 2025** edustaa rohkeaa kehotusta toimintaan sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi ja demokraattisen osallistumisen vahvistamiseksi. Nelipäiväisen tapahtuman aikana järjestettävät vilkkaat keskustelut ja yhteisseminaarit tarjoavat osallistujille ainutlaatuisen foorumin kriittisiin keskusteluihin, parhaiden käytäntöjen jakamiseen ja yhteistyöhön käytännön ratkaisujen kehittämiseksi.

Mitä on odotettavissa?

Kansalaisyhteiskuntaviikon 2025 tapahtumiin kuuluu **ETSK:n yhteysryhmän** vetämiä paneelikeskusteluja, **eurooppalaisen kansalaisaloitteen päivä** ja **ETSK:n kansalaisyhteiskuntapalkinnon** jakoseremonia.

Kansalaisyhteiskuntaviikko käynnistyy ajatuksia herättävällä pääpuheenvuorolla, jonka pitää tutkija, kirjailija ja poliittinen kommentaattori **Albena Azmanova**. Pääpuheenvuoron perusteella käydään myöhempiä keskusteluja.

Tämän jälkeen pidettävässä korkean tason paneelissa keskustellaan siitä, olemmeko **edelleen moninaisuudessamme yhtenäisiä**. Paneeliin osallistuvat Euroopan parlamentin varapuhemies **Younous Omarjee**, puheenjohtajavaltio Puolan kansalaisyhteiskuntaministeri **Adriana Porowska**, ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke**, ETSK:n yhteysryhmän puheenjohtaja **Brikena Xhomaqi**, European Movement International -liikkeen pääsihteeri **Petros Fassoulas** ja Moldovan kansallisen nuorisoneuvoston edustaja **Mădălina-Mihaela Antoci**.

Kansalaisyhteiskuntaviikon aikana pohdimme, miten kansalaiskasvatus voi auttaa kaventamaan kuiluja, miten Eurooppa voi toimia innovaatiojohtajana vaarantamatta arvojaan, miten kohtuuhintaisempaa ja kestävämpää asumista voidaan kehittää, miten energiaköyhyyttä voidaan torjua ja miten monisukupolvista asumista voidaan tukea. Lisäksi kartoitamme tapoja vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa julkisella ja hyväntekeväisyyteen perustuvalla tuella ja pohdimme, miten voimme varmistaa, että EU:n politiikat heijastavat paikallisia tarpeita vihreän ja sinisen siirtymän osalta, ja miten kansalaisyhteiskunta voidaan tunnustaa, suojata ja sitouttaa tehokkaammin kaikkialla Euroopassa.

Yhdessä Euroopan parlamentin kanssa järjestettävässä erityisistunnossa käsitellään erityisesti **monivuotista rahoituskehystä** (MRK) ja sen vaikutuksia kansalaisyhteiskuntaan.

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen päivä 2025

Eurooppalaisen kansalaisaloitteen päivänä 18. maaliskuuta huomio kohdistuu demokraattista osallistumista tehokkaasti edistävään välineeseen: **eurooppalaiseen kansalaisaloitteeseen**. Lissabonin sopimuksella käyttöön otetun aloitteen avulla kansalaiset voivat pyytää komissiota ehdottamaan uutta, tiettyä asiaa koskevaa EU:n lainsäädäntöä. Jotta komissio voi ottaa aloitteen huomioon, järjestäjien on kerättävä miljoona allekirjoitusta asiansa tueksi.

Korkean tason keskusteluissa ja interaktiivisissa työpajoissa käsitellään keskeisiä aiheita, kuten kansalaisaloitteen merkitystä polarisoitumisen torjunnassa ja keinoja vahvistaa aloitteelle osoitettua tukea jäsenvaltioissa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, miten kansalaisjärjestöt voivat osallistua aktiivisesti kansalaisaloitetta koskevaan prosessiin saadakseen kansalaisten äänet kuuluviin EU:n päätöksenteossa.

Osallistujilla on myös ainutlaatuinen tilaisuus olla suoraan yhteydessä entisiin, nykyisiin ja tuleviin kansalaisaloitteiden järjestäjiin ja vaihtaa parhaita käytäntöjä ja saatuja kokemuksia hyödyntääkseen niitä myöhemmin omissa kampanjoissaan.

Lisäksi tapahtumassa käsitellään vaikutusstrategioiden merkitystä kansalaisaloitteiden ja kansalaispaneelien tehostamisessa ja EU:n toimielinten mahdollisuuksia lainsäädännöllisiin jatkotoimiin.

Vuoden 2025 kansalaisyhteiskuntapalkinto

Kansalaisyhteiskuntaviikon 2025 viimeisenä päivänä järjestetään muiden tapahtumien ohella **ETSK:n 15. kansalaisyhteiskuntapalkinnon** jakoseremonia.

Kansalaisyhteiskuntapalkinnolla pyritään lisäämään tietoisuutta kansalaisyhteiskunnan merkittävästä panoksesta eurooppalaisen identiteetin ja kansalaisuuden luomisessa sekä Euroopan yhdentymisen taustalla olevien yhteisten arvojen edistämisessä. Palkinto myönnetään vuosittain yksittäisille ihmisille ja kansalaisjärjestöille innovatiivisista ja luovista voittoa tavoittelemattomista hankkeista, jotka koskevat EU:n kannalta merkityksellisiä teemoja.

Tänä vuonna palkinto myönnetään kolmelle hankkeelle, joilla torjutaan haitallista yhteiskunnan polarisoitumista EU:n alueella.

Viikon päätteeksi pidetään dynaaminen päätösistunto, johon osallistuvat muun muassa Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja (vahvistettava), Euroopan parlamentin varapuheenjohtaja **Katarina Barley**, ETSK:n puheenjohtaja **Oliver Röpke** ja Serbian demokratiasäätiön pääsihteeri **Nataša Vučković**.

Osallistu keskusteluun!

Neljän päivän aikana kansalaisyhteiskuntaviikko 2025 tarjoaa oivaltavia keskusteluja, innostavia korkean tason puhujia ja erinomaisia verkostoitumismahdollisuuksia, joten tästä tapahtumasta et varmasti halua jäädä paitsi. Varmista paikkasi tänään ja osallistu muutosvoimaiseen keskusteluun. Äänelläsi on merkitystä yhtenäisemmän ja osallistavamman Euroopan rakentamisessa!

Ohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa täällä.

Ilmoittaudu täällä 12. maaliskuuta mennessä. (ma)

ETSK:n vuotuinen nuorisotapahtuma – tulevaisuuden johtajien kokoontuminen

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) isännöi 13. ja 14. maaliskuuta 2025 vuotuista nuorisotapahtumaansa Sinun Eurooppasi, sinun mielipiteesi! (YEYS), joka tuo yhteen yli 130 osallistujaa eri puolilta Eurooppaa ja sen ulkopuolelta. Tähän ainutlaatuiseen tapahtumaan kokoontuu 16–25-vuotiaita toisen asteen opiskelijoita, nuorisojärjestöjen edustajia ja kansallisten nuorisoneuvostojen edustajia kaikista EU:n 27 jäsenvaltiosta, yhdeksästä ehdokasmaasta ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

Tapahtuma tarjoaa erilaisten työpajojen, paneelien ja keskustelujen muodossa nuorille foorumin osallistua aktiivisesti Euroopan tulevaisuuden muovaamiseen. Tänä vuonna tapahtuman teemana on ”Nuorten ääni kuuluville” ja osallistujat käsittelevät keskeisiä aiheita, kuten kestävyyttä, sosiaalista osallisuutta ja digitalisaatiota.

Keskustelujen tulokset ja kootut näkemykset otetaan huomioon ETSK:n toisella kansalaisyhteiskuntaviikolla, ja niitä tuodaan esiin myös Euroopan nuorisotapahtumassa, jonka Euroopan parlamentti järjestää Strasbourgissa kesäkuussa 2025.

Tapahtumassa korostetaan tarvetta saattaa nuorten osallistaminen osaksi kansalaistoimintaa, osallistavaa demokratiaa ja EU:n politiikan muotoilua.

Pysy ajan tasalla tämän tärkeän kokoontumisen tuloksista ja sen synnyttämistä aloitteista. (kc)

UUTISIA RYHMILTÄ

Kilpailukykykompassi: ajankohtainen toimi Euroopan talouden saamiseksi jälleen vetämään

Stefano Mallia, ETSK:n työnantajat-ryhmän puheenjohtaja

Euroopan komissio hyväksyi 29. tammikuuta kilpailukykykompassin, joka on ratkaisevan tärkeä ja ajankohtainen toimi Euroopan talouden saamiseksi jälleen vetämään. Kompassi näyttää EU:lle suuntaa seuraavien viiden vuoden ajan.

EU:n työnantajat ovat peränneet kattavaa kilpailukykyohjelmaa jo pitkään, ja ryhmämme onkin tyytyväinen kompassin kolmeen pilariin, jotka ovat innovaatio- ja tuottavuuskuilun umpeen kurominen, vähähiilistämisen nivominen yhteen kilpailukyvyn kanssa sekä riippuvuuden vähentäminen toimitusketjujen turvaamiseksi.

Toteuttamalla nämä tavoitteet voidaan varmistaa, että Eurooppa pärjää maailmanlaajuisessa kilpailussa ja pystyy houkuttelemaan osaajia pysyvästi unionin alueelle sekä edistämään innovointia.

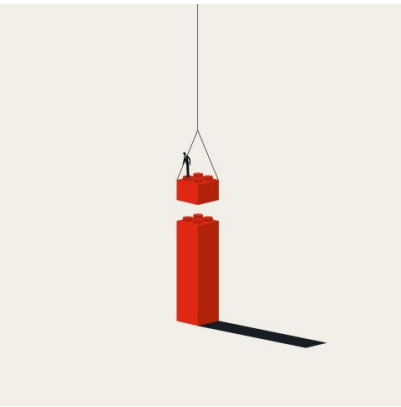
Kompassin tavoitteiden saavuttaminen riippuu kuitenkin viime kädessä siitä, saadaanko konkreettisia toimenpiteitä toteutettua ajoissa. Keskeisillä aloitteilla, kuten sääntelyä yksinkertaistavalla omnibus-paketilla, puhtaan teollisen kehityksen ohjelmalla ja horisontaalisella sisämarkkinoita syventävällä strategialla, on ratkaiseva rooli. Uudistetut strategiat ja vetävät otsikot eivät kuitenkaan yksin riitä suojelemaan Eurooppaa edessä olevilta haasteilta.

Esimerkiksi **sääntelykehyksen yksinkertaistaminen** on ensimmäinen ja kiireellisin askel. On olennaisen tärkeää vähentää raskasta byrokratiaa ja nopeuttaa ja joustavoittaa toimintaa. EU:n yritykset ovat joutuneet liian pitkään kamppailemaan kohtuuttoman monimutkaisen sääntelyn ja laahaavan päätöksenteon kanssa. Lisäksi **kilpailukykytarkastukset** tulee toteuttaa mielekkäällä tavalla niin, että varmistetaan, että uudet lainsäädäntö- ja sääntelytoimenpiteet tukevat eivätkä jarruta yritysten kasvua.

Kompassissa keskitytään oikeutetusti **edistämään innovointia vahvan pääomamarkkinaunionin avulla** ja puuttumaan rakenteellisiin esteisiin, jotta saadaan **vapautettua Euroopan potentiaali syväteknologian, puhtaan energian ja kehittyneen valmistuksen aloilla** samalla kun luodaan hedelmällinen ekosysteemi start-up- ja scale-up-yrityksille.

Pääomamarkkinaunioni, jota ei ole vieläkään saatu valmiiksi, on muistutus siitä, ettei viivytyksiin ole varaa. Kilpailukykykompassi on omiaan edistämään jäsenvaltioiden julkisten investointien parempaa koordinointia, mutta siltä puuttuu selkeä suunnitelma, jonka mukaisesti kehitettäisiin muita yhteisiä rahoituslähteitä. Maailma ei kuitenkaan odota meitä.

Kilpailu on jo käynnissä, ja nyt onkin aika laittaa iso vaihde päälle. Kilpailukyvyn pidäkkeistä eroon pääseminen ei ole vain taloudellinen välttämättömyys vaan myös kaikkia hyödyttävän yhteisen vaurauden keskeinen edellytys. **Eurooppalaiset yritykset ovat nyt ja myös tulevaisuudessa osa ratkaisua.**

Kilpailukykyä hinnalla millä hyvänsäkö? Eurooppa ei saa sivuuttaa sosiaalisia ja työntekijöiden oikeuksia

ETSK:n työntekijät-ryhmä

ETSK:n työntekijät-ryhmä varoittaa, että vaivalla saavutettuja sosiaalisia ja työntekijöiden oikeuksia ei pidä sivuuttaa EU:n pyrkimyksissä säilyttää kilpailukykynsä maailmantaloudessa. Vaatiessaan sääntelyn purkamista EU ei saa luopua keskeisestä lainsäädännöstään, kuten Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista.

Komissio on Mario Draghin ja Enrico Lettan raporttien sisältämien suositusten mukaisesti antanut tiedonannon kilpailukykykompassista, jonka on komission esittämien horisontaalisten aloitteiden

täydentämänä tarkoitus edistää yritysten toimintaa. Tavoitteena on vahvistaa Euroopan kilpailukykyä.

Työntekijät-ryhmä on syvästi huolissaan siitä, että sosiaaliset ja työntekijöiden oikeudet saattavat jäädä prosessissa sivuun, koska EU vaikuttaa päättäneen pysyä muiden kilpailukykyisten talouksien tahdissa hinnalla millä hyvänsä.

Tämän vuoksi työntekijät-ryhmä on ehdottanut useita oma-aloitteisia lausuntoja, joissa kilpailukykyä käsitellään inhimillisen pääoman tuottaman lisäarvon näkökulmasta. Niihin kuuluu muun muassa ilmoitettu ehdotus lausunnoksi ammattijärjestöjen roolista tuottavuuden parantamisessa. Lausunnon tarkoituksena on osoittaa, että EU:n kilpailukykyyn vaikuttava tuottavuus perustuu pääasiassa inhimilliseen pääomaan (työntekijöihin) sekä teknologiaan ja innovointiin tehtäviin investointeihin.

Tässä yhteydessä korostuu ammattiliittojen keskeinen rooli, sillä työehtosopimusneuvottelujen ja työtaistelutoimien kautta ne yhdistävät yksittäisiä työntekijöitä ja muokkaavat työmarkkinoiden dynamiikkaa auttaakseen lunastamaan lupauksen kilpailukykyisestä taloudesta.

Samoin tulevassa työntekijät-ryhmän tutkimuksessa pyritään kartoittamaan ja arvioimaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin liittyvän EU:n lainsäädännön nykytilannetta. Tutkimus on tärkeä sosiaalipolitiikan seurannan väline, sillä Euroopan odotetaan keskittyvän pääasiassa talouteen etsiessään kilpailukyvyn kultaista tietä.

Huhtikuussa pidettävässä *työntekijöiden ääni kuuluviin – lisää demokraattisia osallistumismahdollisuuksia* -eturyhmän kokouksessa työntekijät-ryhmä tarkastelee ehdotettuja toimia, joilla pyritään keventämään yritysten sääntelytaakkaa – jota pidetään Euroopan kilpailukykyä hidastavana tekijänä – ja niiden vaikutusta työntekijöitä ja ympäristöä suojelevaan EU:n lainsäädäntöön, erityisesti mitä tulee kestävää toimintaa koskevaan huolellisuusvelvoitteeseen ja yritysten kestävyysraportointiin.

ETSK:n uudessa tutkimuksessa keskitytään kohtuuhintaiseen ja kestävään asumiseen EU:ssa

ETSK:n ”kansalaisyhteiskunnan organisaatiot” -ryhmä

Asuntojen hinnat nousivat EU:ssa 47 prosenttia vuosina 2010–2022. Samaan aikaan vuokrat nousivat 18 prosenttia. Eurostatin mukaan yli 10 prosenttia kaupunkien kotitalouksista ja 7 prosenttia maaseutualueiden kotitalouksista käytti yli 40 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan asumiseen vuonna 2023. ETSK:n tilaamassa tutkimuksessa tarkastellaan poliittisia ratkaisuja kohtuuhintaisemman ja kestävämmän asumisen mahdollistamiseksi kaikille eurooppalaisille. Tässä haastattelussa tutkimuksen laatijat, sosiaali- ja talousalan tutkimuskeskuksen CASE:n taloustieteilijä Agnieszka Maj ja ympäristö-, energia- ja ilmastonmuutosasioista vastaava johtaja Karolina Zubel, kertovat keskeisistä havainnoistaan.

Mitä tämä ETSK:n teettämä tutkimus koskee, ja miksi se on merkityksellinen?

Tutkimuksessa tarkastellaan kohtuuhintaisten ja kestävien asuntojen tarvetta EU:ssa ja korostetaan digitalisaation (tekoäly, digitaaliset rakennusluvat, asiaankuuluvat tietokannat) ja yhteisötalouden

rakenteiden merkitystä. Tapaustutkimusten avulla tuodaan esiin innovatiivisia pyrkimyksiä tehdä asumisesta kohtuuhintaisempaa ja parantaa asuntojen saatavuutta ja kestäväpohjaisuutta. Tutkimuksessa esitetään EU:n ilmastokestävyyttä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja talouskasvua koskevien tavoitteiden mukaisia, toteuttamiskelpoisia suosituksia vuosiksi 2030 ja 2050. Se tarjoaa strategista tietoa, jonka pohjalta asuntopolitiikkaa voidaan mukauttaa muuttuviin haasteisiin ja yhteisöjen hyvinvointia voidaan edistää.

Mitkä ovat tutkimuksen tärkeimmät tulokset?

Digitalisaatio tarjoaa merkittävän mahdollisuuden tehostaa asuntojen suunnittelua, rakentamista ja hallinnointia, mikä voi vähentää kustannuksia ja parantaa kestävyyttä. Tällä hetkellä sen vaikutus kustannussäästöihin on kuitenkin vähäinen. Digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton esteenä ovat ennen kaikkea sidosryhmien vanhoilliset näkemykset, investointien heikoksi mielletty tuotto, korkeat täytäntöönpanokustannukset sekä kannustimien, koulutuksen ja sääntelyn puute. Digitalisaation koko potentiaalin hyödyntäminen edellyttää lisäinvestointeja digitaaliseen infrastruktuuriin esimerkiksi digitaalisten alustojen yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

Yhteisötalouden toimijoiden, kuten rajoitetusti voittoa tavoittelevien asuntoyhtiöiden, yleishyödyllisten organisaatioiden tai osuuskuntien, osallistuminen on lupaava esimerkki innovatiivisesta politiikasta nykyisten asumiseen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi. Nämä toimijat tarjoavat kustannustehokkaita ja hyvin suunniteltuja asumisratkaisuja, jotka edistävät yhteisöllisyyttä ja asuntotarjonnan pitkäkestoista vakautta. Esimerkiksi Wienissä voittoa tavoittelemattoman ja rajoitetusti voittoa tavoittelevan asuntotuotannon osuus kaupungin koko asuntotuotannosta on 30 prosenttia, millä on ratkaiseva merkitys asuntomarkkinoiden vakauttamisen ja hinnannousun hillitsemisen kannalta. Tämä auttaa pitämään vuokrat kohtuullisina ja ehkäisee markkinoiden vääristymistä.

Mitkä ovat tärkeimmät toiminta- ja jatkotutkimussuositukset?

EU:n asuntopolitiikassa olisi keskipitkällä aikavälillä asetettava etusijalle kohtuuhintaista sosiaalista asuntotarjontaa koskevan uuden eurooppalaisen sopimuksen laatiminen ja asuntodirektiivin antaminen, jotta voidaan varmistaa yhtenäinen lähestymistapa kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenmaissa olisi tuettava innovatiivisia malleja, kuten osuuskuntia ja rajoitetusti voittoa tavoittelevaa asuntotarjontaa, osoitettava joustavaa rahoitusta asuntohankkeita varten ja otettava käyttöön digitaalisia välineitä parempien asumisratkaisujen tarjoamiseksi.

Pitkällä aikavälillä asuntopolitiikassa olisi omaksuttava strateginen ja kestävä lähestymistapa, jossa painotetaan paikallisia ratkaisuja ja jatkuvaa seurantaa. Digitalisaatiota on yhdenmukaistettava lainsäädännön keinoin, ja lisäksi tarvitaan kiertotalouteen liittyviä käytäntöjä, esimerkiksi pankkilainoja, joiden ehtona on, että rakennukset ovat kiertotalousperiaatteiden mukaisia, sekä energiatehokkuuteen perustuvia vuokrakannustimia ja ruohonjuuritason rahoitusaloitteita. Sosiaalisen monimuotoisuuden edistämiseksi ja alueiden keskiluokkaistumisen ehkäisemiseksi sosiaalisen asuntotarjonnan käsitettä olisi laajennettava niin, että kattaisi Wienissä sovellettavan mallin mukaisesti myös keskituloiset perheet. Jotta asuntotarpeet saadaan katettua, olisi uudisrakentamisen ja asuntokannan peruskorjauksen lisäksi tärkeää valjastaa käyttämättömät rakennukset uusiin käyttötarkoituksiin.

Tulevassa tutkimuksessa olisi keskityttävä osallistaviin lähestymistapoihin kaupunkisuunnittelussa, rakentamisessa ja asuntotarjonnassa, jotta asuntojen saatavuutta ja esteettömyyttä saataisiin parannettua kaikkien kansalaisten kannalta. Olisi myös tutkittava uusien teknologioiden, kuten tekoälyn ja automaation, vaikutusta asuinrakentamisen ja asuntojen hallinnoinnin tehokkuuteen ja mahdollisiin kustannussäästöihin. Lisäksi olisi kartoitettava innovatiivisia asumismalleja kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ja yksilöitävä strategioita, joilla voidaan parantaa sekä asumisen kohtuuhintaisuutta että kestävyyttä.

ETSK teetti tutkimuksen kansalaisyhteiskunnan organisaatiot -ryhmän pyynnöstä.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Yritysten tarpeet ja työntekijöiden oikeudet eivät ole kilpailukykykompassissa tasapainossa

Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö (EAY) on kieltäytynyt hyväksymästä kilpailukykykompassia, joka on Euroopan komission suunnitelma EU:n talouden vahvistamiseksi. EAY edustaa 45:tä miljoonaa työntekijää Euroopan tasolla. EAY:n mukaan se ei voi hyväksyä kilpailukykykompassia sen nykyisessä muodossa. Keskustelimme EAY:n pääsihteerin Esther Lynchin kanssa työntekijöiden tärkeimmistä kompassiin kohdistuvista vastalauseista sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin kohtalosta tilanteessa, jossa kehotetaan purkamaan sääntelyä voimakkaasti sekä keskittymään aiempaa enemmän kilpailukykyyn.

Ammattiliitot EU:ssa ovat jo ilmaisseet tyytymättömyytensä Euroopan komission viimeisimpään suunnitelmaan EU:n talouden elvyttämiseksi. Mikä mielestäsi on komission kilpailukykykompassin suurin ongelma? Mitkä suunnitelman ehdotuksista ovat mielestäsi erityisen huolestuttavia?

Euroopan komission kilpailukykykompassin suurin ongelma on se, että siinä pidetään sääntelyn purkamista tärkeämpänä kuin investointeja, joita tarvitaan laadukkaiden työpaikkojen luomiseen, vahvan eurooppalaisen teollisuuspolitiikan kehittämiseen ja korkealaatuisten julkisten palvelujen varmistamiseen. Lisäksi kompassissa kyllä tunnustetaan laadukkaiden työpaikkojen merkitys kilpailukykyiselle taloudelle, mutta sen sijaan, että siinä ehdotettaisiin tarvittavaa lainsäädäntöä oikeuksien ja työolojen parantamiseksi ja työehtosopimusneuvottelujen edistämiseksi, siinä horjutetaan tätä tavoitetta edistämällä sääntelyn purkamista. Sääntelyn purkaminen voi johtaa työolojen heikentymiseen ja työn epävarmuuteen.

Yksi huolestuttavimmista ehdotuksista koskee 28. yritysjärjestelmän käyttöönottoa. Sen myötä yritysten ei tarvitsisi noudattaa toiminnassaan kansallisia työlakeja. Tämä voisi heikentää vakavasti työlainsäädäntöä kaikkialla Euroopassa ja johtaa kilpailemiseen alhaisimmalla sääntelytasolla työntekijöiden oikeuksien ja heidän suojelunsa suhteen.

Samoin ylisääntelykielto – kielto lisätä kansallisiin säädöksiin EU:n direktiivien vähimmäisvaatimukset ylittäviä vaatimuksia – on erittäin ongelmallinen. EU:n direktiivien ajatuksena on, että niissä asetetaan vähimmäisvaatimukset kaikille maille (erona EU:n asetuksiin) Jos direktiivien vaatimuksia korkeampia vaatimuksia ei saisi säätää, se sekä horjuttaisi tätä ajatusta että olisi erittäin haitallista työntekijöiden kannalta. Se tarkoittaisi muun muassa terveydenhuollon, koulutuksen, työterveyden ja -turvallisuuden sekä oikeudenmukaisen palkkauksen suhteen kovalla työllä saavutetun edistyksen mitätöitymistä.

Lisäksi kompassissa esitetty kehotus tehdä pidempiin työuriin perustuvia eläkeuudistuksia on ongelmallinen, koska sillä aiheutetaan työntekijöille kohtuutonta taakkaa eikä vastata kestävien ja oikeudenmukaisten eläkejärjestelmien tarpeeseen.

Kompassi on myös painottunut aivan liikaa yritysten hyödyttämiseen. Siinä annetaan lukuisia lupauksia yritysryhmille muttei yhtään konkreettista sitoumusta säätää lainsäädäntöä, josta olisi hyötyä työntekijöille. Siinä ei siis myöskään määritetä toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin, että julkisia investointeja käytetään laadukkaiden työpaikkojen luomiseen eikä pelkästään yritysten voittojen lisäämiseen.

Lyhyesti sanottuna kilpailukykykompassissa ei ole huomioitu tasapuolisesti yritysten tarpeita ja työntekijöiden oikeuksia ja hyvinvointia. Sen vuoksi sitä ei voida hyväksyä sen nykyisessä muodossa.

Onko Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpano mielestäsi nyt uhattuna?

Paperilla, hiljattain julkaistussa vuoden 2025 työohjelmassaan, komissio on sitoutunut jälleen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin. Käytännössä tämä työohjelma on kuitenkin vuoden 2019 jälkeen ensimmäinen työohjelma, joka ei sisällä yhtään sosiaalilainsäädäntöä koskevaa aloitetta.

Komissio on sitä vastoin ehdottanut kahdeksaa ”yksinkertaistavaa” säädöstä seuraavalle vuodelle. Kukaan ei pidä liiallisesta hallinnollisesta rasitteesta, ja ammattiyhdistykset ehdottavat tähän ongelmaan aktiivisesti ratkaisuja (esim. julkisia hankintoja koskevat säännöt).

On kuitenkin selvää, että Euroopan kohtaamia ongelmia ei ratkaista yksinkertaistamisella.

Suurin uhka sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanolle ovat joukkoirtisanomiset, joita toteutetaan kaikkialla Euroopassa. Tämä vaarantaa paitsi palkat ja työsuhdeturvan myös eläkkeet, sosiaalisen suojelun sekä monet muut pilarin periaatteet.

On välttämätöntä varmistaa investoinnit laadukkaiden työpaikkojen suojelemiseksi ja luomiseksi, SURE 2.0 -väline ja vahva EU:n investointimekanismi mukaan luettuina, sekä tehdä tarvittavia lainsäädäntöaloitteita laadukkaiden työpaikkojen takaamiseksi.

Millä tavalla EU:n tulisi pyrkiä parantamaan asemaansa nykyisessä maailmantalouden tilanteessa, jos ei vähentämällä sääntelytaakkaa?

Joukkoirtisanomisiin johtaneet olosuhteet aiheutuivat osaltaan sekä yksityisten että julkisten investointien puutteesta.

Yritykset ovat ohjanneet investointeja uudelleen ja siirtäneet niitä työntekijöiden palkoista ja kipeästi kaivatusta tutkimus- ja kehittämistoiminnasta hyötyä tuottamattomaan osinkojen maksuun ja osakkeiden takaisinostoon. Tämä haittaa Euroopan vihreää ja teknologista kehitystä.

Yhdysvallat ja Kiina ovat käynnistäneet viime vuosina mittavia julkisten investointien aaltoja. Sillä aikaa EU on hyväksynyt uusia sääntöjä, joilla se on pakottanut jäsenvaltionsa säästöleikkauksiin.

EU:n on vaihdettava suuntaansa nopeasti. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpano edellyttää julkisia massainvestointeja sekä sosiaalisia vaatimuksia sen varmistamisesta, että näillä investoinneilla tuotetaan laadukkaita työpaikkoja.

Esther Lynch on Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) pääsihteeri. Hänellä on laaja kokemus ammattiyhdistyksistä Irlannin ja Euroopan tasolla sekä maailmanlaajuisesti, ja hän on toiminut sekä EAY:n apulaispääsihteerinä että liittosihteerinä. Hän on tehtävissään johtanut toimia työntekijöiden oikeuksien ja ammattiyhdistysoikeuksien parantamiseksi ja vaikuttanut keskeisiin direktiiveihin, jotka koskevat riittäviä vähimmäispalkkoja, avoimia ja ennakoitavia työoloja sekä väärinkäytösten ilmoittamista. Hän on myös johtanut Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria ja oikeudenmukaista palkkausta koskeneita kampanjoita. Hänen työnsä ansiosta lainsäädännössä on määritetty 15 oikeudellisesti sitovaa altistumisen raja-arvoa syöpää aiheuttaville aineille, ja lisäksi hänen työnsä on johtanut työmarkkinaosapuolten välisiin sopimuksiin digitalisaatiosta ja lisääntymiselle vaarallisista aineista. Ikuisena feministinä Esther puhuu sen puolesta, että pääasiassa naisten tekemän työn aliarvostaminen loppuisi.

EAY edustaa 45 miljoonaa jäsentä 94 ammattijärjestöstä 42:ssa Euroopan maassa sekä kymmenestä eurooppalaisesta ammattijärjestöjen keskusjärjestöstä.

Ilmoitettu sääntelyn purku on askel oikeaan suuntaan

Kinga Grafa

Eurooppalaiset yritykset kärsivät edelleen liiallisesta byrokratiasta, sääntelyn hajanaisuudesta ja kustannusten noususta. Liiallinen sääntely jarruttaa yritysten kasvua ja estää niitä pysymästä muualla maailmassa toimivien kilpailijoiden tahdissa. Eurooppa ei voi enää kiertää kehää. Yrittäjät tarvitsevat todellista muutosta, eivät lisää analysointia esteistä, joista olemme tienneet jo vuosia. On aika siirtyä sanoista tekoihin, kirjoittaa Kinga Grafa Puolan työnantajaliitto Lewiatanista.

Euroopan komissio julkaisi hiljattain kilpailukykykompassin, seuraavan viiden vuoden etenemissuunnitelman, jolla pyritään vahvistamaan EU:n taloudellista asemaa ja tukemaan eurooppalaisia yrityksiä. Komission ehdottomat toimet ovat oikeita. Yritykset ovat jo pitkään vaatineet tällaista muutosta, jossa ”kilpailukyky” ja ”sisämarkkinat” ovat tärkeimmät painopisteet. EU:n on kuitenkin toimittava heti, jos se haluaa olla mukana globaalissa kilpailussa. Kaiken perustana tulee olla vahva talous, joten meidän on pikaisesti virtaviivaistettava sääntelyä, alennettava energiakustannuksia ja varmistettava tehokas tuki investoinneille ja innovoinnille. Epävakaassa geopoliittisessa ympäristössä on lisäksi tärkeää saattaa päätökseen vapaakauppasopimukset keskeisten kumppanien kanssa, muun muassa kriittisten raaka-aineiden saatavuutta koskevat sopimukset.

Eurooppalaiset yritykset kärsivät nykyään edelleen liiallisesta byrokratiasta, sääntelyn hajanaisuudesta ja kustannusten noususta. Muualla maailmassa toimivat kilpailijat kasvavat eurooppalaisia nopeammin, ja samalla liiallinen sääntely jarruttaa eurooppalaisten yritysten kasvua. Euroopan komission on esitettävä erityisiä uudistuksia, joilla todella parannetaan EU:n liiketoimintaympäristöä. Kilpailukykykompassilla puututaan tärkeimpiin kasvun ja tuottavuuden esteisiin EU:ssa, kuten korkeisiin energiakustannuksiin,

liialliseen sääntelyyn sekä osaamis- ja työvoimapulaan. Toimet ovat oikeita, mutta nyt on tärkeintä panna ne täytäntöön. Tarvitaan lainsäädäntöehdotuksia ja toimintasuunnitelmia, jotka edistävät kilpailukykyä eivätkä jarruta sitä.

Sisämarkkinat ovat Euroopan yhdentymisen suurimpia menestystarinoita, mutta niiden mahdollisuudet on toteutettava täysimääräisesti. Ei voida hyväksyä sitä, että jo 20 vuotta sitten tunnistetut sisämarkkinoiden esteet ovat yhä olemassa. Puolalla on Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiona mahdollisuus tehdä muutos ja nostaa palvelujen tarjoamisen vapaus keskeiseksi painopisteeksi. Tämä on elintärkeää kuljetussektorille sekä asiantuntijapalveluja tarjoavien yritysten kasvavalle joukolle. Valitettavasti Lettan ja Draghin raporteissa ei kiinnitetä riittävästi huomiota tähän asiaan. Letta keskittyi ainoastaan rakentamiseen ja vähittäismyyntiin, ja Draghi jätti huomiotta komission arviot lisätoimista, joilla palvelumarkkinoiden potentiaalia voitaisiin hyödyntää. On myönteistä, että Niinistön raportissa nostettiin esiin palveluiden rooli selviytymiskyvyn ja turvallisuuden kehittämisessä. Kaikki ymmärtävät, miten tärkeää se on nykyisessä geopoliittisessa toimintaympäristössä. Tätä taustaa vasten komissio ehdottaa ”28. järjestelmää” – yhtenäisiä sääntöjä, jotka kattavat verotuksen, työoikeuden ja yhtiöoikeuden. Aloitteella pyritään yksinkertaistamaan rajat ylittävää toimintaa erityisesti pk-yritysten osalta, mutta ehdotuksesta ei vielä tiedetä riittävästi, jotta sitä voisi arvioida.

Ilmoitus sääntelyn purkamisesta ja lainsäädännön virtaviivaistamisesta on selkeästi askel oikeaan suuntaan. Nyt on kuitenkin aika panna ehdotukset täytäntöön, eikä pelkkä raportointiin liittyvien rasitteiden purkaminen riitä. Toivomme, että komissio suorittaa EU:n lainsäädännön perusteellisen ”tarkastuksen”, joka johtaa konkreettisiin ehdotuksiin siitä, miten EU:n sääntely-ympäristöä parannetaan nopeasti.

Odotamme innokkaasti Krakovan sisämarkkinafoorumia sekä päätelmiä julkisista kuulemisista, joihin Lewiatanin jäsenet osallistuvat. Tavoitteena on valmistella seuraava sisämarkkinastrategia.

Tämä on ratkaiseva hetki, jossa siirrytään sanoista tekoihin ja toteutetaan ratkaisuja, jotka todella mahdollistavat eurooppalaisen liiketoiminnan kehittämisen. EU:n toimielinten ja työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu on olennaisen tärkeää, jos halutaan löytää ratkaisuja, jotka vastaavat yritysten todellisiin tarpeisiin. Jos emme tee rohkeita päätöksiä nyt, menetämme arvokasta aikaa ja jäämme maailmanlaajuisesta kilpailusta jälkeen.

Kinga Grafa *on Puolan työnantajaliitto Lewiatanin eurooppalaisten asioiden varapääjohtaja ja pysyvä edustaja BusinessEuropessa**.** Hän on koulutukseltaan poliittinen tutkija ja toimittaja. Hän kartutti kokemusta EU:n toiminnasta työskennellessään Euroopan yhdentymiskysymyksistä vastaavan komitean toimistossa (2008–2009) sekä Euroopan parlamentissa (2009–2014). Hän on kirjoittanut yhteistyössä puolalaista aristokratiaa käsittelevän kirjan ja julkaissut Yhdysvaltain ulkopolitiikkaa, amerikkalaista eliittiä ja kulttuuridiplomatiaa koskevia tieteellisiä julkaisuja.*

Future 500 -hanke: tavoitteena saada eurooppalaiset yritykset kasvamaan ja menestymään maailmanmarkkinoilla

”On aika ottaa konkreettinen askel eteenpäin Draghin raportista, ennen kuin se hukkuu politiikan jalkoihin. Tarvitsemme hyviä strategioiden laatijoita ja päättäjiä, jotka pystyvät näkemään raporttia pidemmälle ja kehittämään strategioita EU:n teollisuuspolitiikkaa varten”, sanoo kroatialainen yrittäjä ja tutkija Stjepan Orešković. Hän esitteli yhdessä transatlanttisen Atlantic Council -ajatushautomon johtajan Jörn Fleckin kanssa kunnianhimoisen Future 500 -aloitteen Brysselissä pidetyssä julkisessa kansainvälisessä Conclave II -konferenssissa. Aloite on osa Atlantic Council -ajatushautomon laajempaa SEEUS Futures -foorumia, ja sen avulla on tarkoitus yksilöidä 500 eurooppalaista yritystä, joilla on potentiaalia merkittävään kasvuun ja maailmanlaajuiseen vaikutukseen, ja tukea niitä. Tavoitteena on tukea Euroopan uusia yrittäjiä maailmanlaajuisessa kilpailussa ja vahvistaa Euroopan läsnäoloa kansainvälisessä taloudessa. Stjepan Orešković kertoi meille lisää hankkeesta.

Voitteko esitellä lyhyesti Future 500 -hankkeen ydinajatuksen?

Aloite perustuu Euroopan tulevaisuutta koskevista tärkeistä raporteista – erityisesti Draghin, Lettan ja Heitorin laatimista raporteista – saatuun tietoon sekä tutkijoiden ja yrittäjien näkökulmasta tehtyyn analyysiin, ja sen yhteydessä nostetaan esiin useita kriittisiä kysymyksiä: Kuka toteuttaa nämä kilpailukykysuunnitelmat ja hiljattain julkaistun kilpailukykykompassin? Mitä mekanismeja käytetään? Mitä kustannuksia niistä aiheutuu? Mitä tuottoja voidaan odottaa verrattuna viimeaikaisten yhdysvaltalaisten kasvuyritysten tuottoihin? Future 500 -hanke on Yhdysvaltoja, EU:ta ja Kaakkois-Eurooppaa edustavan SEEUS-foorumin kulmakivi, ja sen tavoitteena on lisätä näkyvyyttä ja yhteistyötä näiden alueiden välillä. Se on suunniteltu strategisesti vastaamaan Euroopan pakottavaan tarpeeseen edistää dynaamista toimintaympäristöä, joka auttaa nostamaan paikalliset yritykset johtoasemaan maailmanlaajuisella näyttämöllä. Aloitteessa keskitytään riskipääoman tarjoamiseen, strategiseen ohjaukseen ja kansainväliseen verkostoitumiseen sekä Harvardin yliopiston **Dani Rodrikin** ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin **Beata Jaworcikin** kaltaisilta asiantuntijoilta saatavaan oppiin, ja tavoitteena kehittää 2000-luvun teollisuuspolitiikkaa, joka parantaa merkittävästi kilpailuasemaamme.

Onko teillä jo mahdollisia ehdokkaita valittavien 500 yrityksen joukkoon? Mitkä ovat perusvaatimukset, jotka yrityksen on täytettävä tullakseen valituksi?

Yrityksiä ei ole vielä valittu, mutta Future 500 -hankkeen kohderyhmänä ovat toimijat, joilla on potentiaalia laajentua sekä kasvaa nopeasti. Prosessi on avoin ja jatkuva, ja siinä asetetaan etusijalle taloudellinen lupaavuus, innovointi ja strateginen merkitys toimialalla. Pyrimme myös solmimaan kumppanuuksia sellaisten kansainvälisten kehityspankkien ja sijoittajien kanssa, jotka jo tukevat yritysten kehittymistä kilpailuvalteiksi. Painopiste on yrityksissä, jotka ovat jo osoittaneet olevansa vankalla kasvu-uralla ja joilla on näyttöä innovatiivisista valmiuksista ja pyrkimyksistä laajentua maailmanlaajuisesti. Näin varmistetaan, että yritykset ovat paitsi markkinajohtajia myös teknologian ja liiketoimintamallien edelläkävijöitä. Perustana toimivat kokemuksemme Scale-Up Europe -aloitteen kaltaisista suurista hankkeista, jotka kokoavat yhteen

yritysten perustajia, sijoittajia, johtajia ja tutkijoita ja joiden tavoitteena on tehdä Euroopasta teknologiahuippujen kotipaikka. EU:n ehdokasmaille hankkeeseen mahdollisesti valittavat yritykset ovat erityisen tärkeitä – ne ilmentävät uuden talouden periaatteita ja toimivat roolimalleina kunnianhimoisille, kansainvälisesti kilpailukykyisille yrityksille, jotka eivät tukeudu pääasiassa kansalliseen verovaroin hoidettavaan rahoitukseen.

Kuinka optimistisesti suhtaudutte Euroopan maailmanlaajuiseen kilpailukykypotentiaaliin?

On syytä olla erittäin optimistinen sen suhteen, että Eurooppa pystyy vahvistamaan maailmanlaajuista kilpailuasemaansa ja pääsee eroon yleisistä itsesääliin taipuvaisista asenteista. Euroalueen osakkeiden kokonaistuotto vuoden 2022 lopulla alkaneiden härkämarkkinoiden jälkeen ylitti S&P 500:n, jos Nvidia jätetään huomiotta. Euroopan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmien ansiosta ihmiset pysyvät terveinä ja aktiivisina pidempään paljon alhaisemmilla kustannuksilla, ja nämä järjestelmät vaikuttavat siten myönteisesti taloutemme tuottavuuteen ja kilpailukykyyn maailmanlaajuisesti.

Yritämme konkretisoida Immanuel Kantin Ranskan vallankumouksen yhteydessä esittämää ajatusta ”todellisesta innostuksesta”. Tällainen ajattelutapa voi muuttaa haasteet motivoivaksi voimaksi, mikä johtaa voittamattomalta vaikuttavaan päättäväisyyteen. Tarvitsemme vähemmän vaurasta, omahyväistä eliittiä ja liian tottelevaisia, kunnianhimottomia sätkynukkeja, joita on suosittu kahden viime vuosikymmenen aikana. Sen sijaan tarvitsemme enemmän ”nälkäisiä” nuoria – tarmokkaita, kunnianhimoisia ihmisiä, jotka ovat valmiita tarttumaan haasteisiin.

Future 500 -aloitteen tavoitteena on puuttua ennakoivasti kilpailukykyraporteissa mainittuihin kroonisiin haasteisiin, kuten rohkean innovoinnin ja yritysten laajentumisen tarpeeseen. Euroopan maailmanlaajuinen asema perustuu pitkälti sen kykyyn ottaa käyttöön kehittyneitä teknologioita, tukea yrittäjähenkisiä osaajia ja muokata teollisuuspolitiikkaa sellaiseksi, että se edistää osallistavaa kasvua. Future 500 -aloitteen avulla pyritään luomaan suotuisa ympäristö yritysjohtajille ja innovoijille tukeutumalla hyvin koulutettuun työvoimaan, rikkaaseen innovointiperintöön sekä perinteisiin ja uusiin teollisuudenaloihin ja ratkaisemaan sääntelyn hajanaisuuden ja markkinoiden epätasapainon kaltaisia ongelmia.

Lyhyesti sanottuna Future 500 -aloite on tärkeä askel Euroopan talousympäristön testaamisessa. Sen avulla tuetaan erittäin potentiaalisia yrityksiä ja vahvistetaan yrittäjyysekosysteemiä ja tehdään Euroopasta siten maailmanlaajuinen kilpailija. Kilpailussa ei voi voittaa, jos ei tunne kanssakilpailijoitaan.

Tohtori Stjepan Orešković on tutkija ja yrittäjä. Hän on Euroopan tiede- ja taideakatemian jäsen ja Bosqar Invest -yrityksen perustaja. *Bosqar Investin työntekijämäärä on Oreškovićin perheen johdolla kasvanut viidessä vuodessa 300:sta yli 16 000:een, mikä on osoitus vaikuttavasta laajentumistrategiasta, jossa yhdistyvät tiede, teknologia, eläke- ja muista rahastoista peräisin olevat investoinnit sekä Draghin raportissa peräänkuulutettu, ratkaisevan tärkeä yrittäjärohkeus. Tämä strateginen painotus on todennäköisesti vaikuttanut siihen, että Atlantic Council päätti käynnistää Oreškovićin kuvaileman Future 500 -hankkeen.*

ECCJ says no to Omnibus: corporate interests should not drive EU policy

Euroopan komissio julkistaa pian yritysten raportointivelvollisuuksia koskevan lainsäädäntöuudistuspaketin, joka tunnetaan nimellä ”omnibus-paketti”. Paketin tavoitteena on yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa kestävyyssäännöksiä, mikä tekee raportointivelvoitteiden noudattamisesta yritysten kannalta yksinkertaisempaa. Paketin julkistamisesta kerrottiin marraskuussa, ja ilmoitus on aiheuttanut järkytystä ja herättänyt paljon keskustelua ja vastustusta eri sidosryhmien keskuudessa kaikkialla EU:ssa. Kansalaisjärjestöt, ammattiliitot, yritykset, sijoittajat, asianajajat ja tutkijat ovat ilmaisseet huolensa omnibus-paketin vaikutuksista sääntelyn purkamiseen, ja ne ovat kehottaneet komissiota pikemminkin vahvistamaan kuin heikentämään sääntelyn välineitä. European Coalition for Corporate Justice (ECCJ) -järjestön edustaja Andriana Loredan kertoo, mistä on kysymys ja miksi ECCJ:n kaltaiset kansalaisjärjestöt vastustavat omnibus-pakettia.

Kilpailukykyä käytetään verukkeena kestävyyttä koskevan tarpeellisen sääntelyn purkamiselle

Omnibus-paketissa keskitytään kolmeen kestävyysvälineeseen, jotka ovat keskeisellä sijalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa, eli yritysten kestävyysraportointia koskevaan direktiiviin (CSRD-direktiiviin), yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annettuun direktiiviin (CSDDD-direktiiviin) ja luokitusjärjestelmäasetukseen. Paketti on suoraa seurausta uuden komission suunnanmuutoksesta, joka alkoi syyskuussa 2024 julkaistusta Mario Draghin Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta koskevasta raportista . Draghin raportissa todetaan, että EU:n markkinoiden pysähtyneisyys johtuu yrityksille aiheutuvasta liiallisesta sääntelytaakasta, mutta siinä sivuutetaan muita keskeisiä tekijöitä, kuten monikansallisten yritysten keinottelun aiheuttama öljyn, kaasun ja elintarvikkeiden hintojen inflaatio. Draghin raportin mukaan EU:n kestävyysraportointi- ja huolellisuusvelvoitekehys ovat merkittävä sääntelytaakan lähde. Kestävyyslainsäädännön yhteydestä EU:n heikoksi koettuun kilpailukykyyn ei esitetä näyttöä, mutta tästä kapeasta näkökulmasta on tullut tekosyy kestävyyslainsäädännön purkamiselle mahdollisesti kokonaan.

Omnibus-paketin avulla komissio aikoo yksinkertaistaa joitakin tärkeimmistä äskettäin hyväksytyistä välineistä, joilla puututaan suuryritysten aiheuttamiin ihmisiin ja ympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin. Yksi näistä välineistä on vasta viime vuonna hyväksytty CSDDD-direktiivi, jota ei ole vielä pantu täytäntöön.

Kaikki omnibus-paketin sisältöä koskevat keskustelut ovat toistaiseksi puhtaasti spekulatiivisia. Yksi merkittävimmistä omnibus-pakettiin liittyvistä riskeistä on kuitenkin kestävyysvälineitä koskevan lainsäädäntömenettelyn aloittaminen uudelleen, mikä voi johtaa uusiin neuvotteluihin keskeisistä säännöksistä, kuten CSDDD-direktiivin soveltamisalaan kuuluvasta siviilioikeudellisesta vastuusta tai ilmastosiirtymää koskevista suunnitelmista. ECCJ vastustaa voimakkaasti aiemmin sovittua kestävyyslainsäädäntöä koskevan lainsäädäntömenettelyn aloittamista uudelleen. Tämä lisäisi sääntelyyn liittyvää epävarmuutta, vaarantaisi ihmisoikeuksien ja ympäristön kunnioittamisen yrityksissä ja aiheuttaisi haittaa nk. ensimmäisille toimijoille.

Yritysten suhteettoman suuri vaikutusvalta ja puutteellisessa kuulemisprosessissa

Omnibus-paketin julkistaminen ja komission ehdotuksen kehittäminen on toteutettu noudattamatta millään tavoin avoimuuden vaatimuksia ja ottamatta huomioon EU-sopimuksen lainsäädäntöä tai komission omia menettelysääntöjä.

Komissio aikoo esittää omnibus-aloitteensa hyvin lyhyessä ajassa, mikä ei mahdollista asianmukaista vaikutustenarviointia tai julkista kuulemista. Tämä lähestymistapa on ristiriidassa EU:n päätöksentekoprosesseihin osallistumista koskevan oikeuden kanssa, joka on EU-sopimuksessa suojattu demokraattinen periaate. Se on myös ristiriidassa sääntelystä annettujen komission omien suuntaviivojen kanssa, jotka edellyttävät laajaa ja avointa sidosryhmien kuulemista komission päätöksentekoprosessin aikana.

Sen sijaan komissio järjesti helmikuussa 2025 näennäisen kuulemistilaisuuden, niin kutsutun ”tilannekartoituksen”, johon osallistui pieni ja valikoitu, pääasiassa suurten yritysten ja liike-elämän järjestöjen edustajista koostunut sidosryhmä. Useat näistä yrityksistä ovat parhaillaan oikeustoimien kohteena omissa toiminnoissaan tai arvoketjuissaan ilmenneiden ihmisoikeus- tai ympäristörikkomuksien vuoksi. Näin ollen niillä on erityinen intressi heikentää kestävyyslainsäädäntöä työntekijöiden, paikallisyhteisöjen ja ilmaston kustannuksella. Lisäksi suurten yritysten suhteeton edustus oli jyrkässä ristiriidassa kansalaisyhteiskunnan edustajien aliedustuksen kanssa. Kansalaisjärjestöt, ammattiliitot ja pienyritykset olivat vain symbolisesti edustettuina, kun taas yritysten väärinkäytösten uhrit ja kestävyyssäännöksiä kannattavat yritykset suljettiin kokonaan keskustelun ulkopuolelle.

Omnibus-paketti: mahdollinen uhka kunnianhimoiselle ilmastopolitiikalle

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen ja komission jäsen Valdis Dombrovskis, joka valvoo koko ”yksinkertaistamisprosessia”, näyttävät mukautuvan suurimpien ja vaikutusvaltaisimpien yritysten tavoitteisiin. Komission niin kutsutussa tilannekartoituksessa kuultuja keskeisiä kumppaneita olivat yritykset, joiden liiketoiminta edistää merkittävästi ilmastonmuutosta ja joilla on intressi vähentää ilmastovelvoitteita, kuten öljy-, kaasu-, petrokemian, autoteollisuuden ja rahoitusalan yritykset. Kun otetaan huomioon vallitseva ilmastokriisi ja sen haitalliset vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön, herää huoli siitä, onko omnibus-paketti ilmastopolitiikan kannalta askel taaksepäin.

Komission ensisijaisena tavoitteena olisi oltava sääntelyn täytäntöönpano sääntelyn purkaminen sijaan

Jos komissio on todella huolissaan kilpailukyvyn ja liiallisen sääntelytaakan ohella ihmisoikeuksista ja ilmasto-oikeudenmukaisuudesta, sen olisi harkittava, miten kestävyysvälineitä pannaan tehokkaasti täytäntöön. Tämä voidaan tehdä helposti kehittämällä suuntaviivoja yritysten ja jäsenvaltioiden viranomaisten auttamiseksi CSDDD-direktiivin mukaisesti sekä kehittämällä rahoitusta ja valmiuksia. Tällä lähestymistavalla vastattaisiin Draghin raportissa esitettyyn kritiikkiin EU:n kestävyyslainsäädännön soveltamisen helpottamista koskevien ohjeiden puutteesta.

Todettakoon, että keskeisten kestävyyssäännösten uudistaminen salassa ja suljettujen ovien takana maailman suurimpiin kuuluvien yritysten kanssa on tuskin oikea tie todellisen kilpailukyvyn saavuttamiseen.

Andriana Loredan *on European Coalition for Corporate Justice (ECCJ) -järjestön toimintapolitiikasta vastaava virkamies, joka on osallistunut CSDDD-direktiivin edistämiseen siitä lähtien, kun sitä koskeva ehdotus julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2022. Hän työskenteli aiemmin Anti-Slavery International -järjestössä keskittyen liike-elämään ja ihmisoikeuksiin pakkotyön näkökulmasta.*

Don’t jeopardise decades of hard-won environmental, social and economic achievements

”EU:n on vastustettava kiusausta purkaa sääntelyä, koska se vain loisi epävarmuutta yrityksille, horjuttaisi kestävyyteen perustuvaa kilpailukykyä ja heikentäisi kansalaisten hyvinvointia ja luottamusta”, sanoo Danny Jacobs, Flanderissa toimivan *Bond Beter Leefmilieu (BBL)* -ympäristöverkoston pääjohtaja. Jacobs kertoi meille ympäristöalan kansalaisjärjestöjen huolenaiheista, jotka liittyvät EU:n viimeisimpään ehdotukseen yksinkertaistaa sääntelyä. Järjestöjen pelkona on, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelman keskeiset tavoitteet jäävät sen myötä saavuttamatta.

Voisitteko kommentoida viimeisimpiä sääntelyn purkamista koskevia komission aloitteita, kuten kilpailukykykompassia ja omnibus-pakettia?

Euroopan komissio on esittänyt taloudellisiin päämääriin tähtäävän, sääntelyn purkamista ja yksinkertaistamista koskevan ohjelman, joka uhkaa vaarantaa kovalla työllä saavutetut ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja taloudelliset saavutukset. EU:n säännöstön mukauttamisen ja säilyttämisen välinen jännite vaikeuttaa selkeän suunnan löytymistä EU:n toimille.

Tammikuun lopussa esitelty komission kilpailukykykompassi heijastelee yritysten huolta energiakustannuksista ja taloudellisista haasteista, mutta sivuuttaa keskeiset painopisteet, kuten saasteettomuutta ja kansalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet, sillä se ei ohjaa Euroopan taloutta kohti puhdasta, vaurasta ja kiertotalouteen perustuvaa tulevaisuutta. Kompassi uhkaa johtaa Euroopan harhateille. Kilpailukykyisen hiilestä irtautumisen edistäminen ottamatta huomioon sosiaalisia ja ympäristötavoitteita vaarantaa viime kädessä EU:n toimielinten varsinaisen tarkoituksen: palvella ja puolustaa yhteistä etua.

Kansalaisjärjestöjä huolestuttaa kompassin riskialtis 25 prosentin yksinkertaistamistavoite. Sääntelyn yksinkertaistaminen on sinällään tervetullutta, mutta yksinkertaistaminen ilman perusteellisia arviointeja voisi heikentää ratkaisevan tärkeää terveyden, sosiaalisen ja ympäristönsuojelun tasoa. Yritysten innovoinnin esteenä ei ole sääntely vaan pikemminkin selkeiden sääntöjen puuttuminen. Jatkamalla sääntelyn purkamista vain luotaisiin epävarmuuden ilmapiiri, joka rankaisisi ensimmäisiä toimijoita – edelläkävijäyrityksiä – ja vaarantaisi samalla edistyksen ja kestävyyden.

Pelkäämme myös, että tämä yksinkertaistamispyrkimys tapahtuu ympäristönsuojelullisten ja sosiaalisten tavoitteiden kustannuksella. Yritysten kestävyysraportointia koskevassa direktiivissä, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetussa direktiivissä ja EU:n luokitusjärjestelmässä on monia puutteita, eivätkä ne ole niin kattavia kuin ne olisivat voineet olla. Jos näitä direktiivejä heikennetään, kun lähtökohta on jo ennestään alhainen, niistä tulee merkityksettömiä.

Toinen konkreettinen esimerkki osoittaa, mitä tällä hetkellä tapahtuu: Flanderilla on viime vuosina ollut valtava PFAS-aineisiin liittyvä ongelma. Suuri osa alueesta on näiden kemikaalien saastuttamaa, ja ongelma koskee satojatuhansia kansalaisia. Kemikaalilainsäädännön (REACH) mukaista rajoitusta tai kieltoa pidetään tehokkaimpana välineenä teollisuusprosesseissa ja tuotteissa (seoksissa ja esineissä) käytettävien aineiden, kuten PFAS-aineiden, aiheuttamien riskien hallinnassa. Jos Euroopan komissio luopuisi REACH-asetuksen mukaisesta tiukasta sääntelystä, se lisäisi riskiä altistua vaarallisille kemikaaleille, mistä olisi haittaa kansanterveydelle. Yrityksillä olisi vähemmän velvoitteita etsiä turvallisia vaihtoehtoja, mikä puolestaan jarruttaisi innovointia kestävän kemian alalla. Ympäristön pilaantuminen voi lisääntyä, koska löyhempi

sääntely johtaa yhä vaarallisempiin päästöihin ja jätteisiin. Kuluttajat ovat aiempaa enemmän vaarassa, koska tuotteita ei tarkasteta yhtä perusteellisesti myrkyllisten aineiden varalta. Tämä voisi johtaa siihen, että eurooppalaiset yritykset jäävät jälkeen maailmanlaajuisessa siirtymässä turvallisempiin ja ympäristöystävällisempiin tuotteisiin ja menettävät markkinaosuuksiaan kilpailijoille, jotka omaksuvat tulevaisuuden vaatimukset täyttäviä innovaatioita.

Kuinka toiveikas olette vihreän kehityksen ohjelman suhteen, kun otetaan huomioon komission äskettäin julki tuoma suuntaus Euroopan talouden vauhdittamiseksi?

Euroopan komission vuoden 2025 työohjelmaan sisältyy sekä lupaavia näkökohtia että riskejä. Vaikka sen hiilestä irtautumista ja kohtuuhintaista energiaa koskevat sitoumukset ovat mahdollinen tie kohti yhä puhtaampaa ja selviytymiskykyisempää Eurooppaa, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman keskeiset tavoitteet ovat vaarassa jäädä sivuun. Ehdotetussa koontiasetuksessa on huolestuttavaa se, että se voisi toimia takaovena yritysten vastuuta koskevan sääntelyn purkamiselle ”yksinkertaistamisen” varjolla. Viimeaikaiset suuntaukset osoittavat, että yksinkertaistamista käytetään liian usein olennaisten suojatoimien heikentämiseen aina kemikaalilainsäädännöstä maatalouteen. Karu esimerkki tästä on maaliskuussa 2024 kiireellisesti toteutettu yhteisen maatalouspolitiikan uudistus, jonka yhteydessä karsittiin ekologisia suojatoimia. REACH-asetuksella pyrittiin varmistamaan kansanterveyden ja ympäristön suojelu. Nyt on vaarana, että pahasti myöhässä olevan asetuksen tarkistuksesta tuleekin ”yksinkertaistamiseen” tähtäävä toimenpide teollisuuden sääntelyn löyhentämiseksi.

Vain muutama kuukausi sitten puheenjohtaja Ursula von der Leyen lupasi jatkaa kaikkien Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden toteuttamista. Nykyinen työohjelma osoittaa kuitenkin muuta, ja siinä vähennetään kaikkein kiireellisimpien tavoitteiden, kuten saasteettomuustavoitteen, painoarvoa.

Voisiko ehdotetulla sääntelyn purkamisella olla kielteinen vaikutus kestävyyteen ja tähän mennessä saavutettuun edistykseen?

EU:n on vastustettava kiusausta purkaa sääntelyä, koska se vain heikentäisi sääntelyvarmuutta ja ennustettavuutta yritysten kannalta, horjuttaisi pitkän aikavälin kestävyyteen perustuvaa kilpailukykyä ja rapauttaisi kansalaisten hyvinvointia ja luottamusta.

EU:n on varmistettava, että byrokratian purkaminen ei johda ympäristön ja kansanterveyden suojelun vähentämiseen. Hankkeen älykkään täytäntöönpanon olisi vahvistettava Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa eikä heikennettävä sitä. Keskeisten ekologisten ja sosiaalisten suojatoimien heikentäminen byrokratian purkamisen varjolla ei ole vahvaan talouteen tähtäävä strategia. Se on piittaamaton askel taaksepäin, ja se vahingoittaa sääntöjä, jotka on suunniteltu tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa taloutta varten. Tämän seurauksena vuosikymmenen aikana kestävyydessä saavutettu edistys on vaarassa kumoutua.

Samaan aikaan kansalaisyhteiskuntaan kohdistuu kasvavaa painetta kaikkialla EU:ssa esimerkiksi ulkomaisia agentteja koskevien lakien, mielenosoitusten tukahduttamisen ja perusoikeuksia uhkaavien rahoitusleikkauksien myötä. Eurooppalaisen demokratian kilven ja tulevan EU:n kansalaisyhteiskuntastrategian on symbolisten sitoumuksien ohella tarjottava oikeusturvaa, kestävää rahoitusta ja jäsenneltyä kansalaisvuoropuhelua EU:n toimielinten kanssa. Komission työohjelmassa on asetettava etusijalle demokratian turvaaminen kansalaisyhteiskuntaa vahvistamalla. Ilman riippumatonta ja hyvin resursoitua kansalaisyhteiskuntaa eurooppalainen demokratia itsessään on vaarassa.

Danny Jacobs *on Bond Beter Leefmilieun (BBL) (Belgian Flanderissa toimiva 135:tä ympäristöalan kansalaisjärjestöä edustava liitto) pääjohtaja ja Belgian edustaja Euroopan ympäristötoimistossa (Euroopan suurin ympäristöalan kansalaisjärjestöjen verkosto, joka edustaa noin 30:tä miljoonaa yksittäistä jäsentä ja kannattajaa).*

Toimitus

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Tämän numeron laatimiseen osallistuivat

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dm)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonard Mallet (lm)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Samantha Falciatori (sf)
Parminder Shah (sp)
Thomas Kersten (tk)

Yleinen koordinointi

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Osoite

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC’s proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee’s other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

02/2025